

Nationell överblick över kulturpolitiskt relevant forskning

Tobias Harding

Åsa Söderlind

Centrum för kulturpolitisk forskning, Högskolan i Borås och
SweCult, Linköpings universitet, Februari 2010

Sammanfattning:

Rapporten beskriver det allmänna läget för svensk kulturpolitiskt relevant forskning, de behov som finns av översikter över denna samt och flera tänkbara databaslösningar på detta. Vi diskuterar också flera tänkbara modeller för databaser över området. Slutligen föreslår vi en utbyggnad i två steg, som dock även förutsätter vidmakthållandet av existerande strukturer

Utgångspunkt: att bevara det som redan finns inom SweCult och Centrum för kulturpolitisk forskning, samt vid olika myndigheter, som t.ex. vid Riksantikvarieämbetet. Forskningens fortsatta utveckling i Sverige förutsätter en bibehållen grundläggande infrastruktur i form av tidskrifter, forskningsöversikter och konferenser. Ska nuvarande nivå i denna kunna bibehållas krävs långsiktigt tryggad finansiering skild från forsknings- och fakultetsanslag.

Vidareutveckling, steg 1:

- återuppta nyhetsbrevet, eventuellt också i pappersform.
- utveckla en aktiv Webbportal gemensam för SweCult och Centrum för kulturpolitisk forskning.
- skapa länksamlingar och sökguider för de kulturpolitiska forskningsresurser som redan finns.
- samt arbeta med informationsspridning och nätverk via nya sociala medier såsom till exempel blogg eller Facebook.

Vidareutveckling steg 2:

- utveckla en forskardatabas.
- återanvända materialet i databasen Kulpol om det är möjligt.
- utveckla forskningsöversikter samt annan publikationsverksamhet .
- utöka samarbetet mellan SweCult och Centrum för kulturpolitik forskning i form av seminarier och konferenser, samt workshops och kursdagar för praktiker.

Övriga viktiga punkter för en lyckad satsning på en vidareutvecklad infrastruktur för den kulturpolitiskt relevanta forskningen är:

- att existerande centra för den kulturpolitiska forskningen i Sverige försätter samarbeta även kring infrastrukturen för forskningen.
- att den forskning som skall dokumenteras innefattar relevant forskning i hela Norden.
- att personal med för uppgiften lämplig utbildning och kompetens arbetar med dessa frågor.
- att den tekniska supporten tryggas långsiktigt om uppbyggandet av någon form av databas skall ingå i satsningen.

Forskarnas behov av databaser och översikter utöver existerande tidskrifter och konferenser gäller främst internationell forskning (inom flera olika fält och discipliner). Detta behov tillfredställs i rimlig grad av existerande internationella publikationer och databaser. De tillägg som görs ovan är därför i första hand inriktade på kommunikationen mellan forskarna och kulturområdets praktiker och administratörer.

I samtliga modeller förordas att en statlig myndighet är ytterst ansvarig för dessa tillägg för att därigenom trygga relevansen för områdets praktiker. Själva arbetet med att upprätthålla databaser och andra kommunikationslösningar kan dock i de flesta fall dock med fördel förläggas till en etablerad forskningsmiljö.

Innehåll

Inledning	1
Läget för den kulturpolitiskt relevanta forskningen idag.....	2
Behovet av översikter över den kulturpolitiskt relevanta forskningen.....	6
Forskningsöverblick inom näraliggande områden	9
Att tillgängliggöra forskning för kulturområdets praktiska verksamheter	11
Redan existerande institutioner.....	14
Möjliga databaslösningar.....	16
Forskardatabas/expertdatabas – exemplet GREDA på KvinnSam – Nationellt bibliotek för genusforskning och ConnectCP.....	18
Fulltextpublicering i digitala arkiv – exemplet BADA vid Högskolan i Borås	22
Bibliografiska databaser – exemplet NCOM	25
Bibliografiska databaser – exemplet Kulpol.....	26
Sammanfattning databaser.....	27
Tänkbara scenarier för kulturpolitikforskningens infrastruktur	30
Avslutning och slutsatser	34
Vad vi rekommenderar.....	36
Käll- och litteraturförteckning	37

Förord

Föreliggande text utgör slutrapport från utredningen av ett system för kunskapsuppbyggnad och forskningsinformation om kulturpolitik och kulturverksamheter. Utredningen har varit ett gemensamt projekt för Centrum för kulturpolitisk forskning (KPC), Högskolan i Borås och SweCult, Linköpings universitet och har finansierats av Statens Kulturråd och Riksbankens Jubileumsfond. Arbetet har genomförts av FD Åsa Söderlind, KPC och FD Tobias Harding, SweCult.

Med vänlig hälsning,

Anders Frenander, KPC

Projektledare

Svante Beckman, SweCult

Projektledare

Borås och Norrköping, februari 2010

Inledning

Den grundläggande frågeställningen i denna utredning är om en nationell överblick över den kulturpolitiskt relevanta forskningen behövs och hur en sådan i så fall skulle kunna organiseras. Vi har särskilt arbetat med den tänkbara lösningen att bygga upp en nationell databas för kulturpolitiskt relevant forskning. Vi analyserar vad en sådan skulle behöva innehålla samt möjliga målgrupper och förebilder. Utöver det diskuterar vi även andra möjliga lösningar i form av dokumentation, publikation och spridning av information om forskning och forskningsaktiviteter, t.ex. med hjälp av nyhetsbrev, nya sociala medier, länksamlingar och sökguider.

Under arbetets gång har vi talat med företrädare för både forskning och praktiker. Vi har också studerat olika databaser och andra lösningar i liknande forskningsområden. Vi har då konstaterat att behovet av institutioner för en nationell överblick över den kulturpolitiska forskningen snarare finns i första hand bland kulturpolitikens praktiker, än bland forskarna själva. Utredningen utmynnar därför i en diskussion om hur dessa behov ska kunna uppfyllas på bästa sätt byggt på ett antal tänkta scenarier, allt från en minimilösning i form av en webbportal för spridning av information om forskningen till mer omfattande lösningar.

Kulturpolitiskt relevant forskning definieras här som forskning som är relevant som underlag för kulturpolitisk planering, och i synnerhet forskning om kulturpolitiken och om de verksamheter som relaterar till denna. Begreppet anses alltså vara vidare än enbart forskning om kulturpolitikens utveckling och organisering. Detta innebär också att gränsdragningen blir relativt oskarp eftersom mycket forskning är relevant för kulturpolitiken utan att handla om just kulturområdet. Här diskuteras dock inte i första hand forskning som är relevant för alla politikområden utan främst sådan som är relevant för kulturpolitiken specifikt. Vi förutsätter dock inte att forskningens syfte är att vara relevant för kulturpolitiken. Tvärtom inräknas här en betydande mängd grundforskning.¹

Vi ska inte här gå närmare in på begreppet kulturpolitik, endast konstatera att det är långt ifrån så lättavgränsat eller självklart som det ibland uppfattas som i den allmänna debatten. När vi använder begreppet syftar vi på det politiska sakområde som i svenskt officiellt språkbruk kallas för kulturpolitik. Man bör dock hålla i minnet att detta är en avgränsning som på vissa punkter skiljer sig från den som

¹ Alternativa begrepp skulle kunna vara ”kulturpolitisk forskning”, som vi uppfattar som en smalare kategori, eller det av Kulturutredningen (SOU 2009:16) använda ”forskning för kulturområdets behov” som av allt att döma används synonymt, trots att det skulle kunna antyda att forskningens syfte ska relatera till området behov, vilket alltså inte är fallet här.

används i andra länder och från den som använts här vid andra tidpunkter.² Även med denna definition finns dessutom ett visst utrymme för mångtydighet. Avgränsningen ser olika ut beroende på om man ser till hur den görs i statsbudgeten, departementsindelningen, riksdagens utskott eller i kommunernas eller landstingens organisation. Vi väljer här att fokusera på det som är gemensamt för alla dessa: den del av kulturpolitiken som handlar om konstarterna och kulturarvet. Vi kommer dock även att diskutera forskning med relevans för mediepolitik och folkbildningspolitik. När det gäller denna forskning finns emellertid redan den organisation för överblick som vi försöker uppnå för det kulturpolitiska området. Vi ser därför inget behov av att utreda dessa områden här, men kommer att återkomma till dem som möjliga samarbetspartners och förebilder.

Läget för den kulturpolitiskt relevanta forskningen idag

Den kulturpolitiskt relevanta forskning som bedrivs vid universitet och högskolor är idag tämligen begränsad, även om intresset kan bedömas vara växande. Det rör sig dock om en forskning som är mindre omfattande än vad man skulle kunna tro vid en första uppskattning av den stora mängd kulturforskning som bedrivs. Såväl inom de konststartsdefinierade disciplinerna som i de s.k. museiämnena har intresset för praktiskt tillämpbara aspekter och samspel med praktiska verksamheter under lång tid varit marginellt. Ett undantag är kulturmiljövårdens sedan länge välutvecklade samspel med bl.a. arkeologi- och arkitekturämnena. Det ökande intresset för kulturektorn som börjat visa sig i forskarsamhället under de senaste 10-20 åren har i första hand kommit från samhällsvetenskapliga discipliner som företagsekonomi och kulturgeografi, genom att nya akademiska discipliner formerats (som biblioteks- och informationsvetenskap eller medie- och kommunikationsvetenskap) samt genom nya tvärvetenskapliga forskningsenheter och centrumbildningar som Tema Kultur och samhälle vid Linköpings universitet och Centrum för kulturpolitisk forskning inom Institutionen för biblioteks- och informationsvetenskap vid Högskolan i Borås.

Kulturpolitiskt relevant forskning finns således på en mängd olika institutioner och inom olika forskningsdiscipliner, alltifrån organisationsvetenskaplig forskning om kulturverksamheternas organisering och statsvetenskaplig forskning om

² För översikter över kulturpolitiken i olika länder se Europarådet & ERICarts: *Compendium of Cultural Policies and Trends in Europe* (9th edition, 2008). För en genomgång över kulturpolitikens historiska utveckling i Sverige se till exempel Tobias Harding (2007). *Nationalising Culture. The reorganisation of National Culture in Swedish Cultural Policy* (Linköping Studies in Arts and Science No 393).

kulturpolitiken, till etnologisk forskning om kulturevenemangs betydelse för den lokala identiteten eller företagsekonomisk kring dess betydelse för det regionala näringslivet. För att bara nämna några.

Det säger sig självt att ett sådant fält lätt blir överskådligt både för forskare och för dem som söker kontakt forskningens företrädare. Detta gäller naturligtvis särskilt för ett relativt litet forskningsområde som kulturpolitiskt relevant forskning, eftersom det inte hör till ovanligheterna att forskningen utförs av enskilda forskare placerade vid institutioner som i övrigt ägnar sig åt forskning som visserligen kan vara vetenskapligt relevant för honom eller henne, men knappast för kulturpolitiken.

Stödet till den kulturpolitiskt relevanta forskningen

Det är ett ofta konstaterat faktum att de statliga medel som riktas direkt till kulturpolitiskt relevant forskning – det som tidigare kallades sektorsforskning – är synnerligen begränsade, åtminstone i jämförelse med motsvarande resurser inom många andra politikområden. Finansiering av tillämpad forskning kan i stor utsträckning spåras tillbaka till de organ som en gång inrättades för vad som då kallades sektorsforskning. Sådana organ fanns inom de flesta samhällssektorer, men inrättades aldrig för kulturområdet. En förklaring till detta som har framlagts är att kulturområdets forskningsbehov ansågs tillgodosett genom den humanistiska grundforskning som bedrevs vid universitet och högskolor. Kulturpolitiken hörde dessutom länge till utbildningsdepartementets arbetsområde, vilket antagligen bidrog till att inget departement utmanade den uppfattningen. Faktum är att det inte för något område inom utbildningsdepartementets tidigare område inrättades några sektorsforskningsorgan. Enda undantaget är den i relativt sen tid upprättade utbildningsvetenskapliga kommittén vid Vetenskapsrådet.

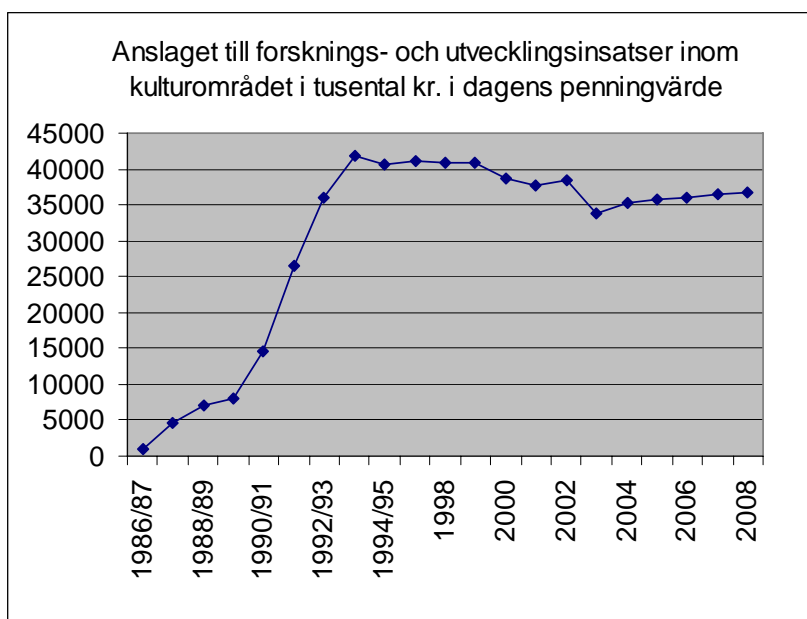

Diagram: statsbudgetens anslag till kulturpolitisk forskning (SOU 2009:16).

En av de mest genomgripande utredningarna av situationen för den kulturpolitiskt relevanta forskningen är det dåvarande Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådets (HSFR) utredning om sektorsforskning inom kulturområdet som framlade sin slutrapport 2000.³ Då konstaterade man att sektorsforskningen där var synnerligen begränsad, i alla fall i jämförelse med den på andra politikområden. Under utredningens arbete hade emellertid forskningsfinansieringens organisation hunnit omorganiseras och HSFR uppgått i Vetenskapsrådet. Några praktiska resultat av utredningen blev det inte.

Senast konstaterades områdets underfinansiering av Kulturutredningen (SOU 2009:16). Av de drygt 9 miljarder som staten spenderar på kulturområdet går cirka 36 miljoner till vad utredningen beskrev som forskning för sektorns utvecklingsbehov. Ungefär hälften av detta går till Riksantikvarieämbetet och Riksarkivet. Resten är poster på ett par miljoner som går till Kulturrådet, Konstnärnämnden, ansvarsmuseerna, Nordicom med flera. Som en konsekvens av detta är den forskning som finansieras på detta sätt endast en mycket begränsad del av den för området relevanta forskningen. Det kan emellertid tilläggas att andra finansiärer har spelat stor roll för den kulturpolitiskt relevanta forskningens utveckling. Detta gäller i synnerhet Riksbankens Jubileumsfond som har gjort betydande insatser i uppbyggnaden av områdets infrastruktur såväl i Sverige som internationellt. Detta innebär emellertid också att forskningsområdet just nu är mycket sårbart i den meningen att det i stor utsträckning är beroende av en finansiär som varit villig att

³ Torbjörn Lind (2000). *Sektorsforskningen inom kulturområdet: slutrapport: utredning av HSFR - regeringsuppdrag* (Ku 97/711/ka).

stödja strukturen i uppbyggnadsfasen men som på intet sätt är skyldig att fortsätta med sådan finansiering.

Stora delar av de medel som anslås till forskning för kulturområdets behov är alltså koncentrerade till kulturarvsområdet. Den i särklass största forskningsfinansiären på detta område är alltså Riksantikvarieämbetet som finansierar forskning både genom egna utlysningar av forskningsmedel och genom att mer direkt finansiera uppdragsforskning för att egna behov.

Finansieringssituationen inom det kulturpolitiska området som helhet innebär att många forskare som ägnar sig åt relevant forskning saknar ekonomiska incitament för att hålla kontakt med kulturområdets praktiska verksamheter. Att finansieringen kan se mycket olika ut bidrar också till att göra området svåröverskådligt och ökar därmed behovet av informationsförmedlande och kontaktskapande instanser, men gör det också svårare att skapa intresse för sådana. Incitamenten för att hålla sig ajour med utvecklingen på andra områden är helt enkelt större. Incitamenten för att rapportera in sina resultat till en kulturpolitisk forskningsdatabas skulle av liknande skäl för de allra flesta vara mycket små.

Våren 2008 lämnade Kulturutredningen i samråd med Museikoordinatören över ett PM som underlag till den kommande forskningspropositionen. Där föreslog utredningen att en nämnd skulle inrättas för vad man beskrev som ”forskning för kulturområdets behov”. I Kulturutredningens betänkande (SOU 2009:16), som avlämnades efter att forskningspropositionen *Ett lyft för forskning och innovation* (Prop. 2008/09:50) presenterats, står denna fråga inte längre i fokus. Det anges dock att utredningen står fast vid sin bedömning. Det tidigare förslaget finns också som bilaga till utredningens betänkande.⁴ I Kulturutredningens förslag kan behandlingen av forskningsfrågorna delas in i två typer. Å ena sidan den strategiska forskningen som man tänker sig ska finansieras av en forskningsnämnd knuten antingen till en forskningsmyndighet eller till en myndighet inom kulturområdet med övergripande ansvar för dessa frågor. Å andra sidan den forskning och statistik som behövs för myndigheternas kontinuerliga arbete med kunskapsunderlag. Frågor som rör kunskapsunderlag, utveckling och statistik behandlas i hög grad som myndighetsuppdrag och sprids ut på ett flertal olika myndigheter. Det anges som ett av syftena med den föreslagna omorganisationen att ökat fokus ska kunna läggas på övergripande frågor, däribland dessa. För att samordna detta arbete föreslog utredningen att en myndighet (”det nya kulturrådet”) skulle ges ett övergripande ansvar för utvärdering och analys.

⁴ Dessutom finns hela PM:et tillgängligt som bilaga till Museikoordinatorns betänkande (SOU 2009:15).

I forskningspropositionen *Ett lyft för forskning och innovation* (Prop. 2008/09:50) lades andra förslag än de som föreslagits av Kulturutredningen och Museikoordinatören. Däremot framstår motiveringen till regeringens förslag om 50 miljoner i nya medel till kultur- och kulturarvsforskning som i det närmaste identisk med den bedömning som tidigare gjorts av de båda utredningarna. I enlighet med propositionen har Vetenskapsrådet nu inrättat en nämnd för att fördela dessa medel. I denna uppgift, och i dessa medel, ingår också de sedan tidigare existerande medlen för konstnärlig forskning och utveckling.

I vilken utsträckning denna satsning långsiktigt kommer att stärka den kulturpolitiskt relevanta forskningen är idag svårt att förutsäga. Att döma av hur medlen fördelades av Vetenskapsrådet under 2009 är det dock troligt att detta framförallt kommer att stärka forskningen kring kulturarv och museer. Detta är i och för sig i linje med Kulturutredningens och Museikoordinatorernas resonemang kring behovet av att knyta samman kulturarvsinstitutionerna med forskarvärlden. Samtidigt kan noteras att de projekt som nu stöds av Vetenskapsrådet till övervägande del handlar om forskning om museer, snarare än om samarbeten där museerna deltar. Inte heller tycks förändringen gynna den konstnärliga forskningen eller den mer övergripande kulturpolitiskt relevanta forskningen. Denna satsning på projektstöd rymmer heller inga öppningar för att finansiera infrastrukturen på dessa områden.

Ännu svårare är det att förutsäga hur forskningspropositionens förändringar gällande medel till humaniora och samhällsvetenskap kommer att påverka dessa områden på sikt. En rimlig slutsats är dock att de problem med den kulturpolitiskt relevanta forskningens finansiering som nu har stötts och blötts i flera decennier inte kommer att låta sig lösas inom en nära framtid. Dessa förändringar och utvecklingens betydelse för forskningens framtida förutsättningar utgör dock i sig starka argument för att bättre kartlägga den kulturpolitiskt relevanta forskningen, och därigenom göra det möjligt att utvärdera konsekvenserna. Därmed blir det också möjligt att underbygga framtida åtgärder på ett bättre sätt.

Behovet av översikter över den kulturpolitiskt relevanta forskningen

Problemet för den kulturpolitiskt relevanta forskningen är inte enbart att den är underfinansierad. Fältets tvärvetenskapliga karaktär och spridning på en mängd olika institutioner och ämnen har tydliga fördelar i fråga om mångfald och bredd. De medför emellertid också att forskarna får svårigheter att överblicka sitt eget fält och hitta knyta kontakter med andra forskare inom detta, något som i sin tur kan förmodas hämma forskningens utveckling i Sverige.

Ur forskningens perspektiv är detta ett tungt vägande skäl för att bygga upp särskilda institutioner för forskningsöverblick. En lösning som har föreslagits är någon typ av nationell forskningsdatabas. Inom den verksamhet som Centrum för kulturpolitisk forskning i Borås bedriver har sedan 1997 en bibliografisk databas över kulturpolitiskt relevant forskning i Norden byggts upp.⁵ På grund av finansieringsproblem har denna inte uppdaterats sedan ett par år tillbaka. Den tekniska utvecklingen vad gäller webbkommunikation och fulltextpublicering ställer också frågetecken kring relevansen av just en bibliografisk databas med enbart referenser till publicerad forskning. Detta diskuteras närmare längre fram i rapporten.

Även för praktikerna blir fältet svårt att överblicka. Detta problem kan anses större eftersom dessa i allmänhet saknar personlig erfarenhet och nätverk inom forskningen. Forskarvärlden ter sig – på goda grunder – fragmenterad, labyrinthisk och svårgenomtränglig. I och med att forskarna ofta sitter på ämnesinstitutioner utan direkt nätverk bland praktikerna – annat än de som de möter vid sina eventuella fältstudier – har de också relativt små möjligheter att känna till praktikernas behov och hur projekt skulle kunna knytas till intressenter i kulturlivet.

Detta antyder att mycket skulle kunna vinnas genom ökade satsningar på vad som ibland kallas forskningens infrastruktur, dvs. tidskrifter, konferenser, databaser och arbete med nätverk och förmedling. De senaste tio till femton åren kan emellertid en förändring iakttas i forskningsrådets struktur. Idag finns flera olika fora för kunskapsutbyte forskarna emellan. *Nordisk kulturpolitisk tidskrift* (ursprungligen kallad *Kulturpolitisk tidskrift*) är sedan mitten av nittiotalet ett etablerat organ för publicering av kulturpolitiska forskningsresultat. Tidskriften är knuten till Centrum för kulturpolitisk forskning vid Högskolan i Borås. Internationellt finns bl.a. *International Journal for Cultural Policy Research* och den nätpublicerade tidskriften *Culture Unbound* (som dock inte är specifikt inriktad på kulturpolitiskt relevant forskning). Det finns också forskningskonferenser såväl på internationell som på nordisk och på svensk nivå: International Conference for Cultural Policy Research (ICCPR) och Nordisk kulturpolitisk konferens (som hålls på olika platser växelvis vartannat år) respektive den KulturSverige konferens som arrangerades av SweCult för första gången 2008 och som kan komma att bli återkommande vartannat år. I samband med den sistnämnda konferensen presenterades också översikten *KulturSverige 2009* med presentationer från ett stort antal forskare och en översikt över den senaste statistiken. Denna torde ha gett en god överblick över den kulturpolitiskt relevanta forskningen i Sverige. SweCult är också en av de aktörer som står bakom *Culture Unbound*.

⁵ Databasen Kulpol är tillgänglig via biblioteket vid Högskolan i Borås och dess webbplats på www.hb.se

Tillsammans gör dessa konferenser och publikationer det möjligt för den kulturpolitiskt relevanta forskningen att existera som ett fält med en levande intern diskurs. Tillsammans kan de betraktas som tecken på att ett forskningsfält håller på att etableras mer permanent som ett forskningsfält. Detta håller nu på att utveckla den infrastruktur som det behöver för att kunna fungera. Det är enligt vår mening viktigt för denna utveckling att dessa redan existerande institutioner kan fortsätta existera och utvecklas. De nya översiktsskapande funktioner, som t.ex. en databas eller andra aktiviteter som diskuteras vidare i den här rapporten är inte tänkta att ersätta de som redan utvecklats, utan att förstärka och komplettera dem. Att trygga den vetenskapliga infrastrukturen som redan finns för det framväxande området kulturpolitiskt relevant forskning bör därför vara en första prioriterad uppgift. Därtill kan ytterligare insatser diskuteras.

Det bör också noteras att infrastrukturens sätt att fungera också kan påverka forskningens inriktning, något som kan göra detta särskilt angeläget för externa finansiärer. Till exempel kan konferenser och forskningsöversikter konstrueras på ett sådant sätt att de i högre grad attraherar praktiker. I synnerhet KulturSverige-konferensen, men också den nordiska konferensen, välkomnar såväl forskare som praktiker. Att döma av reaktionerna på KulturSverige har konferensen och rapporten tillsammans bidragit till att tydligt stärka medvetenheten om den kulturpolitiskt relevanta forskningen bland fältets praktiker. Huruvida sådana mötesplatser och kommunikationskanaler kommer att kunna fortsätta utvecklas är emellertid oklart och beror i stor utsträckning på hur finansieringssituationen kan komma att utvecklas i framtiden. Hittills har SweCults verksamhet finansierats bl.a. med bidrag från Riksbankens Jubileumsfond. Detta kan dock, som sagt, inte ses som en långsiktigt stabil lösning. Någon möjlighet att i framtiden täcka dessa kostnader med hjälp av universitetens resurser, som t.ex. fakultetsanslagen, finns inte heller.

För forskarnas del innebär i synnerhet tidskrifterna en möjlighet att publicera sina resultat i ett vetenskapligt och meriterande sammanhang. Internationella tidskrifter ger också tillgång till resultat från andra delar av världen. Detta kompletteras med tillgången till andra tidskrifter och internationella vetenskapliga databaser inom olika ämnesområden. Den kulturpolitiskt relevanta forskningen är således redan en del av en internationell forskningsdiskurs. Denna innefattar dels forskning inom det internationella tvärvetenskapliga fältet Cultural Policy Research och dels forskning inom forskarnas hemdiscipliner och angränsande fält. Om den kulturpolitiskt relevanta forskningen ska kunna utvecklas i riktning mot att bli än mer slagkraftig och vetenskapligt aktuell krävs en fortsatt stark och ökande närvaro i internationella sammanhang.

Forskarnas egna behov av databaser inskränker sig alltså inte till annan svensk forskning. Detta innebär att forskarnas intresse av en databas för svensk kulturpolitiskt relevant forskning kan uppfattas som begränsat (detta är också

bakgrunden till att Kulpol innehåller referenser till både nordisk och i viss mån internationell forskning). Slutsatsen blir att forskarnas behov av, och intresse för, en nationell databas för kulturpolitiskt relevant forskning inte kan bedömas som tillräckligt för att en sådan ska vara intressant. De kan alltså inte anses utgöra den primära målgruppen om en sådan ska byggas upp. Däremot finns anledning att tro att det bland kulturområdets praktiska verksamheter kan finnas ett betydande behov av antingen en databas eller andra möjligheter till överblick.

En avgörande fråga är vem som ska anses ansvarig för detta arbete. För närvarande står det klart att det sedan länge är Statens Kulturråd som är ansvarig myndighet för kultursektorns kunskapsinhämtning, åtminstone på ett övergripande plan. Kulturutredningen pekade på behovet av att samla detta ansvar. I kulturpropositionen *Tid för Kultur* (prop. 2009/10:3) föreslog regeringen att detta ansvar skulle samlas i en för ändamålet inrättad ny myndighet för analys och uppföljning:

Inom ramen för en sådan myndighets verksamhet bör ligga ett ansvar för att beställa och analysera statistik kring kulturvanor, kulturlivets finansiering och utvecklingen när det gäller mångfald, tillgänglighet och jämställdhet samt utvecklingen inom andra samhällsområden som har betydelse för kulturområdet. Myndigheten bör också ha ansvar för omvärldsbevakning och för att följa den internationella utvecklingen inom kulturområdet samt för att följa relevant forskning (prop. 2009/10:3, s. 90).

Om det – i enlighet med riksdagsbeslutet – upprättas en särskild myndighet för dessa ändamål, inklusive ”att följa relevant forskning” för hela kulturområdet, kommer denna att ha mycket stor nytta av de lösningar som skisseras i denna rapport. Uppdragets övergripande karaktär skulle också göra den bättre lämpad för att ta ansvar för databaser och andra översikter över forskning relevant för alla delar av kulturområdet. Till dess att en sådan myndighet inrättas är emellertid Statens Kulturråd både ansvarig myndighet och den lämpligaste för att hantera sådana övergripande frågor.

Forskningsöverblick inom näraliggande områden

Som näraliggande och liknande områden kan nämnas folkbildningsforskningen och medieforskningen. Man skulle här kunna tala om mediepolitiskt relevant forskning som en parallell till den kulturpolitiskt relevanta forskningen. Vad som diskuteras här är nämligen inte i första hand den relativt nyformerade forskningsdisciplinen medie- och kommunikationsvetenskap, utan den forskning och det arbete med forskningsöversikter som bedrivs vid forskningsobservatoriet Nordicom vid Göteborgs universitet. Denna finansieras via ett särskilt anslag i statsbudgeten

(anslaget 11:4, för forskning och dokumentation om medieutvecklingen) som har sitt ursprung i sektorsforskningstänkandet. Det handlar alltså om tillämpad forskning. I Nordicoms uppdrag ingår också statistikansvaret för mediesektorn. Centret ansvarar också för att producera översikter där statistik och aktuell forskning presenteras på ett tillgängligt sätt. Publikationen *MediaSverige* är central på sitt område. Därtill publiceras tidskriften *Nordicom* där forskningsresultat presenteras. I Nordicoms uppdrag ingår också produktion och redovisning av forskningsöversikter genom en databas.

Likheten mellan *Nordicom* och institutionerna på den kulturpolitiskt relevanta forskningens område är mer än ett sammanträffande. Vid formeringen av *SweCult* hämtades inspirationen uttalat från *Nordicom*. Liksom *Nordicom* är *SweCult* en enhet vid ett universitet (Linköpings Universitet). Likaså är *MediaSverige* förebilden för *KulturSverige*. Någon tidskrift specifikt inriktad på kulturpolitiskt relevant forskning finns däremot inte knuten till *SweCult*. Man kan bedöma att *Nordisk Kulturpolitisk Tidskrift* tillsammans med *Culture Unbound* redan fyller denna funktion för den kulturpolitiskt relevanta forskningen. *SweCult* har heller ingen motsvarighet till Nordicoms statistikansvar. *KulturSverige 2009* innehöll visserligen ett sammandrag av aktuell statistik. Detta är emellertid huvudsakligen statistik producerad av Statens Kulturråd. I detta fall är det emellertid *Nordicom* som framstår som en anomali eftersom statistikansvar vanligen är förlagt till förvaltningsmyndigheter och inte till enheter inom universitet. Detta hindrar dock inte att statistikproduktionen också på kulturområdet kan ha mycket att vinna på ett närmare samband med forskningen, men detta motiverar knappast en förändrad ansvarsuppdelning.

En annan skillnad är i relationen till motsvarande institutioner i de andra nordiska länderna. *Nordicom Sverige* (här annars omnämnt som *Nordicom*) är en enhet vid Göteborgs Universitet och motsvaras av andra enheter vid universitet i de andra nordiska länderna, enheter som tillsammans bildar ett övergripande nordiskt samarbete. *Nordicom Sverige* är här den i särklass största delen. Även *SweCult* och Centrum för kulturpolitisk forskning samarbetar med liknande enheter i andra nordiska länder. Detta hänger samman med att etableringen av kulturpolitiskt relevant forskning som forskningsfält i Sverige även över lag har gått förhållandevis långsamt i jämförelse med i Norge och Finland där relativt stora forskningsenheter finns vid Högskolan i Telemarken, respektive Universitetet i Jyväskylä. Med såväl tidskrift som återkommande konferenser får däremot det nordiska samarbetet anses som väl etablerat även på detta område.

Folkbildningsforskningen skulle i sin helhet kunna klassificeras som kulturpolitiskt relevant forskning, i alla fall om folkbildningspolitiken räknas som en del av kulturpolitiken, något som inte är alldeles ovanligt. Studieförbundsstatistiken publiceras av Statens Kulturråd (som är statistikansvarig myndighet för detta område, liksom för övrig kulturpolitik). I övrigt administreras folkbildningen på

nationell nivå dock snarare av Folkbildningsrådet och dess medlemsorganisationer (SKL, Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation och Folkbildningsförbundet, där studieförbunden i sin tur är medlemmar). Sedan något år tillbaka inkluderar Folkbildningsrådets utvärderingsansvar finansiering av vetenskapligt grundade studier. Under den pågående treårsperioden fokuserar dessa på folkbildning och kultur.

Folkbildningsforskningen existerar emellertid också sedan gammalt som akademisk disciplin med nära kopplingar till folkbildningens praktiker. En viktig länk mellan dessa är sedan länge Föreningen för Folkbildningsforskning där intresserade personer, såväl forskare som praktiker, kan bli medlemmar. Föreningen ger ut tidskriften *Forskning om Folkbildning* och arrangerar seminarier för medlemmar och inbjudna. Sedan 1990 arbetar även det nationella nätverket Mimer för svensk forskning om folkbildning. Nätverket som är baserat vid Linköpings universitet och som innefattar både praktiker och forskare organiserar bl.a. en återkommande nationell konferens och ger ut nyhetsbrevet *Mimerbladet* med aktuell forskningsinformation.

Mimer och dess konferens torde ha SweCult som närmaste motsvarighet inom den kulturpolitiskt relevanta forskningen. Mimerbladet var också förebilden till det Kulturpolitiska nyhetsbrev som producerades och gavs ut av Centrum för kulturpolitisk forskning mellan år 1997 och 2007, de tre sista åren enbart i elektronisk form. Även detta nyhetsbrev har i nuläget lagts ner på grund av finansieringsproblem

Om kulturstatistiken ska knytas närmare till forskningen kan det finnas anledning att även inkludera folkbildningsforskningen i dessa ansträngningar. När det gäller information riktad till forskarna själva kan det dock också vara värt att notera att folkbildningsforskningen endast i relativt sen tid har börjat integreras med internationell forskning. Längre var detta ett utpräglat svenskt, eller skandinaviskt, forskningsfält, med endast marginell koppling till internationell forskning. Den vanliga förklaringen till detta är den svenska, eller skandinaviska, folkbildningens speciella karaktär. Detta kan dock göra fältet mindre lämpligt som organisatorisk förebild om man vill stärka den svenska kulturpolitiskt relevanta forskningens band till internationell forskning på samma område. Inom folkbildningsforskningen pågår nu en snabb internationalisering, något som gör detta till ett bra tillfälle att knyta samman forskningsområdena ytterligare.

Att tillgängliggöra forskning för kulturområdets praktiska verksamheter

Vilka är då kulturområdets behov av information om pågående och avslutad forskning. Vi har inom ramarna för denna utredning tillfrågat företrädare för

Kulturdepartementet, Statens kulturråd, SKL, landsting och kommuner om detta. Flera behov kan identifieras. Det mest omedelbara behovet gäller snabb information om avslutade projekt och publicerade resultat som man kan använda till att grunda olika bedömningar på och använda i sin analys och argumentation. Såväl Kulturutredningen (SOU 2009:16) som regionala och kommunala företrädare har de senaste åren argumenterat för behovet av förbättrade underlag för kulturpolitiskt och kulturadministrativt beslutsfattande.

En särskild ställning på kulturområdet har Riksantikvarieämbetet. Denna myndighet är inte bara områdets kanske största forskningsfinansiär utan också förvaltaren av stora mängder material för forskning (i form av bl.a. fornminnen, arkiv och bibliotek) och har därtill inom sitt uppdrag att förmedla information om dessa både till allmänheten och till forskningen. Utöver detta publicerar man alltså forskningsöversikter. För planering och verksamhet inom sitt ansvarsområde har ämbetet dessutom behov av forskning inom en mängd områden även utanför de klassiska kulturarvsdisciplinerna arkeologi, etnologi och konstvetenskap. Detta vidare område inkluderar t.ex. kunskapsunderlag för samhällsplanering, kulturekonomi, biblioteks- och arkivvetenskap, sociala medier, osv. Dessa behov tillfredställer myndigheten i första hand genom de anställdas personliga kontaktnät och kompetens inom forskarvärlden. Detta låter sig också göras lättare än vid andra myndigheter eftersom möjligheten att finansiera forskning underlättar uppbyggnaden av sådana nätverk och gör det möjligt att knyta relevant kompetens till sig. Inom sitt område är Riksantikvarieämbetet den naturliga ansvariga myndigheten för forskningsöversikter. I och med att ämbetet i jämförelse med kulturområdets övriga myndigheter har tämligen stor tillgång till forskningsresurser är dess behov, som vi ska se, på många sätt mer jämförbara med forskningsmiljöernas, eller åtminstone med andra forskningsfinansiärers.

Hela kulturområdets forskningsbehov ökar emellertid då kulturpolitiken i stigande grad kopplas samman med mer kvantitativt resultatorienterade områden som regional och lokal tillväxt, upplevelseindustri och kulturekonomi. De understryks ytterligare när kulturområdet anammar nya metoder som cultural planning, metoder som i högre grad än tidigare modeller betonar kvalitetsmätning. Ska sådana modeller ge försvarbara resultat krävs det att metoderna i tillfredställande grad kan förankras i vetenskaplig forskning. Denna forskning måste då kontinuerligt tillgängliggöras för metodutvecklare, såväl i universitetsvärlden som i kulturadministrationen och bland övriga praktiker.

Till detta kommer också bl.a. det redan konstaterade behovet av underlag för att inför framtida forskningspolitiska beslut kunna få en mer tydlig bild av de nu beslutade forskningsfinansieringsreformernas konsekvenser för den kulturpolitiskt relevanta forskningen. Trots den infrastruktur som redan har börjat etableras för

forskningsområdet finns således ett ytterligare behov av översikter för att effektivt och kontinuerligt tillgängliggöra forskningen för kulturområdets praktiker.

En efterfrågad åtgärd bland dessa är ett nyhetsbrev där de senaste resultaten i den kulturpolitiskt relevanta forskningen regelbundet presenteras. Konferenser och mer omfattande rapporter som *KulturSverige 2009* har även de en viktig funktion att fylla. Flera av dessa tjänster finns redan. Ett nyhetsbrev gavs som nämnts ut av Centrum för kulturpolitisk forskning i Borås, men har nu upphört på grund av bristande finansiering. SweCults arbete med konferensen och publikationen *KulturSverige* bör göras regelbundet återkommande. Här bedömer vi att man bör bygga vidare på existerande institutioner. Såväl nyhetsbrev som återkommande översikter och konferenser anordnade kring dessa är verksamheter som bäst organiseras vid akademiska institutioner. Nära kontakter med kulturområdets praktiker torde dock underlätta om dessa publikationer ska inriktas mot dessa. Om detta ska kunna fungera på sikt krävs också särskild finansiering skild från forsknings- och fakultetsanslag.

Även en databas skulle kunna vara av intresse för särskilt ansvariga tjänstemän. En sådan databas skulle antingen kunna tillgängliggöra information om forskare, publikationer, eller redogörelser för färdiga resultat i pågående och avslutade projekt. Databasen bör vara lätthanterlig och sökbar i första hand på ämnen och möjliga tillämpningsområden.

Erfarenheten visar emellertid att viljan att rapportera in publikationer till svenska databaser, med få undantag, är tämligen låg (se nedan under beskrivningar av olika databaser) Detta kan inte minst noteras i universitetens och högskolornas egna självrapporteringsbaserade publikationsdatabaser. Dessa blir sällan eller aldrig heltäckande. Så länge som rapporteringen inte knyts samman med finansieringen är den ofta enbart sporadisk. Vid Linköpings universitet bedömer biblioteket att endast 25 procent av publikationerna vid filosofisk fakultet rapporterades in till dem innan systemet knöts till den interna resursfördelningen. Nu bedöms rapporteringen vara något mer än hälften av publiceringen. Slutsatsen blir alltså att en databas baserad på uppgifter om kulturpolitiskt relevant forskning lämnade av forskarna själva riskerar att bli långt ifrån heltäckande, i synnerhet som finansieringen av denna, som idag, är splittrad och sällan kopplad till kulturpolitisk relevans.

Ett annat problem är att en sådan databas skulle riskera att bli inkonsekvent i sin definition av kulturpolitiskt relevant forskning. Idag finns ingen allmänt erkänd definition. Det är heller inte lätt att dra någon skarp gräns för vad som är och vad som inte är kulturpolitiskt relevant forskning. Ett system där forskarna själva ansvarar för att föra in sina publikationer och projekt skulle därmed kunna leda till inkonsekvens. Detta leder till slutsatsen att en databas för att kunna bli konsekvent

och heltäckande skulle kräva en person med forskningskompetens anställdes för att hantera och/eller övervaka urvalet och arbetet med att föra in relevant forskning.

Redan existerande institutioner

I Sverige existerar flera kulturpolitiskt relevanta forskningsmiljöer. Bland dessa kan nämnas exempelvis Turismforskningsinstitutet vid Mittuniversitetet, Mesueion vid Göteborgs Universitet, området Konst, kultur och kommunikation (K3) vid Malmö Högskola, eller Tema Kultur och Samhälle (Tema Q) vid Linköpings Universitet. Här ska vi dock särskilt beskriva de två enheter som är specifikt inriktade på kulturpolitisk forskning, och som därmed har en särskilt central ställning även på det större fältet kulturpolitiskt relevant forskning.

Centrum för kulturpolitisk forskning, Institutionen för biblioteks- och informationsvetenskap, Högskolan i Borås.

Centrum för kulturpolitisk forskning bildades 1995 vid Institutionen för biblioteks- och informationsvetenskap, Högskolan i Borås med syftet att genom forskning fördjupa kunskaperna om kulturpolitikens roll i samhället. Fokus för den forskning som bedrivs av Centrumets medlemmar är studiet och analysen av offentliga myndigheters och andra aktörers relationer till kulturlivet. Förutom dessa externa relationer är fokus även riktat mot de processer som äger rum mellan producenter, förmedlare och mottagare inom ramen för det kulturella systemet. Kulturpolitikens sociala, kulturella och ekonomiska villkor betonas. Av stort intresse är också samspelet mellan kulturpolitiken och andra samhällssektorer och institutioner. Aktiva i Centrum för kulturpolitisk forskning är för närvarande docent Anders Frenander, docent Jan Nolin, fil dr. Jenny Johannisson, doktoranderna Claes Lennartsson och Linnea Lindsköld, samt fil dr och dokumentlist Åsa Söderlind. Vid Institutionen för biblioteks- och informationsvetenskap, den institution som Centrum tillhör och samarbetar med finns också ytterligare personer med intresse för verksamheten.

Förutom att bedriva egen forskning är syftet med Centrums verksamhet inriktad på dokumentationsarbete, publicering, informationsspridande och nätverksarbete. Följande mål är formulerade för verksamheten:

- att initiera, genomföra och synliggöra forskning inom det kulturpolitiska området.
- att i samarbete med Institutionen Biblioteks- och informationsvetenskap/ Bibliotekshögskolan, gemensam enhet vid Göteborgs universitet och Högskolan i Borås, samt tillsammans med ett antal nordiska universitet delta i uppbyggnaden av en forskarutbildning med relevans för det kulturpolitiska området.

- att bedriva ett aktivt och forskningsinriktat dokumentationsarbete. Mer konkret innebär det att:
- att inhämta och bearbeta information om utvecklingen och forskningen inom det kulturpolitiska området och göra denna information tillgänglig för forskare och berörda yrkesgrupper. Detta sker till exempel genom *Kulturpolitiskt nyhetsbrev*.
- att utveckla en dokumentationscentral för kulturpolitiskt relevant forskning; en central vars kärna utgörs av *databasen KulPol*.
- att ha en egen kvalificerad publikationsverksamhet. Centrum ger ut *Nordisk kulturpolitisk tidskrift*, en vetenskaplig refereetidsskrift med nordisk redaktionskommitté.
- att främja möten och samarbeten mellan de olika aktörerna på det kulturpolitiska området. Det ingår därför i Centrums verksamhet att organisera relevanta seminarier och konferenser, gärna i samarbete med forskningsmiljöer i de nordiska länderna.

Av ovan nämnda verksamheter inom dokumentationsarbetet har databasen KulPol och Kulturpolitiskt nyhetsbrev legat nere helt ett par år på grund av finansieringsproblem. De medel som tilldelats Centrum via Institutionen för biblioteks- och informationsvetenskap har av ekonomiska skäl skurits ned kontinuerligt. Det som då prioriterats är fortsatt utgivning av *Nordisk kulturpolitisk tidskrift*. Centrum har också en webbplats som periodvis har uppdaterats med information främst om den egna verksamheten i form av seminarier och konferens- medverkan, samt publicering av Centrums egna medlemmar. En önskan finns om mer aktivt arbete med webbplatsen för nyheter och informationsspridning. Sedan en tid tillbaka har också ett samarbete knutits med biblioteket vid Högskolan i Borås, och det arbete med forskningspublicering som bedrivs inom det digitala arkivet BADA, en fulltextdatabas inom det nationella samarbete Swepub.⁶ Det planeras för fulltextpublicering av de artikelbidrag som publiceras i *Nordisk kulturpolitisk tidskrift*.

Swedish Cultural Policy Observatory (SweCult), vid Institutionen för Studier av Samhällsutveckling och Kultur (ISAK), Linköpings Universitet

SweCult är ett nationellt kunskapscentrum för kulturpolitiskt relevant forskning organiserat som en oberoende enhet vid Institutionen för Studier av Samhällsutveckling och Kultur (ISAK) vid Linköpings Universitet. Centret har en extern styrelse med representanter både för kulturområdets praktiker och för de olika forskningsmiljöerna runt om i landet. Denna leds av ordföranden fil.dr. Emma Stenström (forskare vid Handelshögskolan i Stockholm och gästprofessor vid

⁶ BADA, se www.hb.se/wps/portal/ - Biblioteket-Söka information-Databaser, SwePub, se <http://swepub.kb.se/>

Konstfack), med fil.dr. Jenny Johannisson (vid Högskolan i Borås) som vice ordförande. Arbetet vid SweCult leds av en föreståndare, Svante Beckman, som också är professor vid Tema Kultur och Samhälle. Vid SweCult arbetar också fil.dr. Tobias Harding, som en del av en postdoktorstjänst vid Tema Kultur och Samhälle.

SweCult har tre långsiktiga målsättningar:

- att främja kulturpolitiskt relevant forskning,
- att bidra till en ökad samverkan mellan denna forskning och kultursektorns intressenter bland myndigheter, företag, professionella organisationer m.m.,
- att fungera som en svensk partner i ett växande internationellt – framför allt europeiskt – nätverk av kulturpolitiska observatorier.

Med seminarier, konferenser, publikationer och webbaserade informationskanaler är SweCults mål att stimulera debatt, forskning, dokumentation, nätverk och praktikersamverkan på det kulturpolitiska kunskapsfältet. Tillsammans med bl.a. Tema Kultur och Samhälle och Advanced Cultural Studies in Sweden (ACSIS) ger SweCult ut tidskriften *Culture Unbound*. Under 2008 arrangerade SweCult den nationella konferensen KulturSverige då man också presenterade samlingsvolymen *KulturSverige 2009* med forskningspresentationer från utvalda forskare samt en sammanställning av övergripande statistik över svenskt kulturliv och kulturvanor.

Möjliga databaslösningar

Som framgår av ovanstående resonemang är en databas ingen given lösning på behovet av kontinuerlig översikt över den kulturpolitiskt relevanta forskningen. En sådan databas skulle antingen kunna tillgängliggöra information om forskare, publikationer, eller redogörelser för färdiga resultat i pågående och avslutade projekt. En kombination av forskardatabas, publikationsdatabas (t ex digitalt arkiv) och projektdatabas är också tänkbar och möjlig som en större satsning. Databasen bör vara lätthanterlig och sökbar i första hand på ämnen och möjliga tillämpningsområden som är relevanta för dess målgrupp. I det föregående har vi kommit fram till att praktiker möjligen har ett större latent behov av en sådan databas än forskarna själva inom området. Om databasen ska kunna användas för att utvärdera forskningen krävs det att den hanteras av en anställd person med kompetens för att hantera vetenskapliga databaser samt understöds av akademiska experter på forskningsområdet.

Den första frågan handlar således om en databas överhuvudtaget är en intressant satsning och vilken typ av databas man i så fall skall ha. De problem med avgränsningar som kan uppstå när det gäller en forskardatabas, dvs. en personanknuten bas

med huvudsaklig information om olika forskares verksamhet och forskningsinriktning har redan beskrivits ovan. Vem är kulturpolitisk forskare eller inte? När det gäller bibliografiska databaser eller fulltextdatabaser/arkiv (publikationsdatabaser) finns också problemet med att avgränsa vad som ska vara forskning. Vilka dokument och publikationer skall databasen omfatta? Endast publicerad färdig forskning i form av akademiska publikationer såsom avhandlingar, artiklar, konferenspapers och eventuell övrig facklitteratur, eller också sådant material som det kan forskas på, dvs. potentiellt empiriskt material för kulturpolitiskt relevant forskning? Databasen Kulpol valde den senare inriktningen och inkluderade också sådant som offentligt tryck, debattartiklar i tidskrifter och rapporter från olika kulturprojekt med mera. Gränsen drogs då vid tidningsartiklar, främst av den anledningen att överblicken över publicering i dagspress skulle kräva större resurser än vad som fanns tillgängligt vid tillfället. En annan fråga är hur databasen skall avgränsas tidsmässigt. En databas fokuserad på forskare som personer blir av naturliga skäl begränsad till nutid. En publikationsdatabas kan även inkludera historiskt material, men då måste ett beslut tas om tidsbegränsning, samt arbete läggas ned på att lägga in inte enbart nytt aktuellt material utan också på att uppdatera bakåt. Kulpol valde det senare med utgångsåret 1972 som främsta startpunkt.

Sedan Kulpol startade 1997 har den omarbetats tekniskt ett flertal gånger och har numera ett webbaserat gränssnitt och en inre struktur och sökmöjligheter som påminner om till exempel LIBRIS. Den är enbart bibliografisk, dvs. innehåller bibliografiska referenser till material och dokument, men i många fall är länkar till fulltextpublicering av dokumenten inkluderade i de bibliografiska posterna. I denna del är Kulpol organiserad utifrån sedvanliga katalogprinciper när det gäller hur bibliografiska databaser ”brukar” vara uppbyggda. Skillnaden ligger framför allt i hur posterna ha indexerats, det vill säga försetts med sökbara ämnesord. I jämförelse med LIBRIS har Kulpol en avsevärd fördjupad ämnesindexering och även en egen utarbetad ämnesordslista ämnad endast för den egna basen. En sådan indexering ger ökade möjligheter till preciserade och fördjupade sökningar på ämnen, teman och frågeställningar som är relevanta inom kulturpolitiken och den kulturpolitiska forskningen. Sådana sökmöjligheter ger till exempel inte Libris på samma sätt. Förutom arbetet med att registrera relevanta poster i databasen är denna manuella ämnesindexering det som tagit arbetstid. Manuell ämnesindexering är tidskrävande.

Sedan utarbetandet av Kulpol har den tekniska utvecklingen varit avsevärd och numera har fulltextpublicering blivit alltmer aktuell för alla typer av texter, forskningsbaserade eller inte. Antalet webbaserade databaser tillgängliga via Internet har också i sig ökat vilket gjort att det material som Kulpol omfattar och hänvisar till i och för sig blivit mer lättillgängligt. Problemet med att få överblick

över ett särskilt ämnesområde såsom till exempel den kulturpolitiskt relevanta forskningen kan dock delvis kvarstå, på grund av myllret av material, bristen på överblick, och osäkerhet var och hur man söker fram det önskade materialet på webben, eller för den delen i pappersform på bibliotek om det man söker är av äldre datum. Detta är dock ett allmänt problem i ”informationsexplosionens” spår och egentligen inte något unikt för den kulturpolitiska forskningen. Utvecklingen mot alltmer omfattande fulltextpublicering även av akademisk forskning ställer dock frågor kring användbarheten av en avgränsat bibliografisk databas som Kulpol i den mån den inte genomgående hänvisar till publicering på webben, något som i och för sig är fullt möjligt. En annan fråga att ställa är värdet av den manuella ämnesordindexeringen. I fulltextdatabaser söker man oftast i hela det tillgängliga dokumentet och dess text (så kallad fritext) vilket innebär, eller kan innebära, att ämnesordindexering är mindre intressant. Detta är dock en fråga som kan diskuteras och som främst handlar om tillgängliga resurser. Oavsett vilken typ av databas man väljer att satsa på framöver kan man också ställa frågan om möjligheten att utnyttja/använda det material som redan existerar i Kulpol, dvs. de ca 2500 poster som databasen i dagsläget består av.

Nedan går vi igenom några exempel på databaslösningar som kan vara intressanta för det kulturpolitiska området i Sverige i nuläget. Exempel på aktuella databaser ges från andra jämförbara områden.

Forskardatabas/expertdatabas – exemplet GREDA på KvinnSam – Nationellt bibliotek för genusforskning och ConnectCP

En forskardatabas är en typ av databas som innehåller information om forskare inom ett visst ämnesområde eller akademisk disciplin. Strukturen i en sådan bas är uppbyggd kring forskaren som person och innehåller sådant som upplysningar om forskningsinriktning och forskningsintresse, publikationer och kontaktuppgifter. Expertdatabasen är en variant av detta, men med ett något bredare innehåll. Inte enbart forskare återfinns i en sådan bas utan även utövare i ett relaterat praxisfält, det kan till exempel vara journalister med bred eller fördjupad ämneskompetens, tjänstemän inom offentlig förvaltning eller andra med hög kompetens inom ett särskilt område. Syftet med både forskar- och expertdatabaserna är att vara en resurs i sammanhang där ämneskunskaper efterfrågas, ett sätt för behövande, både andra forskare, politiker och andra att snabbt få information och komma i kontakt med *personer* inom ett visst ämnesområde. Ett bra exempel på forskardatabas är GREDA (Gender Researchers Database) som byggts upp och drivs av KvinnSam-Nationellt bibliotek för genusforskning i samarbete med Nationella sekretariatet för

genusforskning, båda knutna till Göteborgs universitet respektive Göteborgs universitetsbibliotek.⁷

Ett för oss bra exempel på expertdatabas är ConnectCP – The International Who is Who of Cultural Policy Planning and Research (tillgänglig på www.connectcp.org), en som namnet anger internationell databas över forskare och andra utövare inom det kulturpolitiska området. Den är en så kallad ”expertdatabas” och omfattar inte enbart forskare utan även verksamma inom praxisfältet kulturpolitik och kulturadministration. Informationen baserar sig på självregistrering men granskas och översätts av ansvarig personal. Forskar- och expertdatabaser är numera vanligt förekommande inom olika ämnesdiscipliner inte enbart akademiska sådana. Anslutningen bland svenska forskare till ConnectCP är emellertid mycket låg i dagsläget. Som vi sett är inte heller detta otypiskt.

GREDA har funnits tillgänglig (gratis och via webbgränssnitt inom ramen för Göteborgs universitetsbiblioteks databaser och KvinnSams verksamhet och utbud, www.ub.gu.se/kvinn/greda/) sedan november 2008 och innehåller uppgifter om svenska genusforskare på lägst doktrandnivå.⁸ Enligt KvinnSams information skall basen vara ett ”sätt för journalister, arrangörer av konferenser, intresserad allmänhet, forskare med flera att enkelt och överskådligt finna information om och kunna ta kontakt med genusforskare.” Forskare registrerar sig själva i basen, men anställda bibliotekarier på KvinnSam granskar registreringar och innehåll i basen löpande med jämna mellanrum, något som på förfrågan inte sägs ta särskilt mycket tid. GREDA kan sägas ingå i ett system av databaser som tillhandahålls och produceras av KvinnSambiblioteket, dels GENA som är en databas bestående av svenska avhandlingar med genusperspektiv, dels KVINNSAM, en bibliografisk databas som innehåller referenser till publikationer av all de slag, facklitteratur, avhandlingar, rapporter, tidskriftsartiklar, kapitel och bidrag i monografier och så vidare. Den senare har funnits i många år och innehåller numera över 21.000 poster. De olika databaserna är länkade till varandra på det sättet att om man letar fram en specifik forskare i GREDA så finns i posten särskilda länkar till vederbörandes avhandling (i GENA) respektive möjlighet att söka fram publikationslista för forskaren via länk till KVINNSAM.. I basen finns också länkar utåt till motsvarande baser i de övriga nordiska länderna.

⁷ KvinnSam – Nationellt bibliotek för genusforskning hette tidigare Kvinnohistoriska samlingarna, vilket har varit en del av Göteborgs universitetsbibliotek sedan 1958.

⁸ Informationen i detta avsnitt kommer från KvinnSams webbplats, träff med bibliotekarierna Berith Backlund, Helena Brännström, samt IT –tekniker Lennart Stark på Göteborgs universitetsbibliotek, 28 augusti 2009, samt kompletterande information via telefon med Lennart Stark 23 februari 2010.

Sökmöjligheterna i GREDA handlar om vanlig fritextsökning i all den text som återfinns om respektive forskare, men också ämnesordssökning, på dels ämnesord som är valda av redaktörerna för basen och som överensstämmer med de två övriga baserna, främst KVINNSAM som sedan länge har en egen utarbetad ämnesordslista, dels ämnesord som forskarna själva angivit i sin information som nyckelord. Det går också lätt att söka forskare efter disciplin.

Det är alltså forskarna själva som helt ansvarar för vilken information som ska finnas om dem själva i basen, samt att den läggs in. För närvarande, december 2009, finns 382 stycken forskare registrerade i basen, vilket får anses vara ett stort antal. Dessa är också fördelade på en mängd olika akademiska ämnesdiscipliner, dock med en övervikt på sociologi, historia och genusvetenskap. Att GREDA blivit ett lyckat projekt så sett får relateras till att Kvinnohistoriska samlingarna, numera KvinnSam, är en så pass etablerad och välkänd institution inom genusforskningens område med verksamhet sedan 1958. Samlingarna har varit en central del i uppbyggandet av genusforskningen i Sverige under lång tid och har också ett mycket etablerat kontaktnät och kanaler för information om genusforskningen och genusfrågor i allmänhet. Att databasen överhuvudtaget startades baseras också på ett uttalat behov i form av frågor till biblioteket om kontakter med forskare inom olika ämnen. Samarbete med det Nationella sekretariatet för genusforskning har också möjliggjort basen då de bekostar arbetet, medan KvinnSam utför. Vem som är genusforskare eller inte tycks inte heller ha vållat något större problem. Det tycks råda någorlunda konsensus om vad ett genusperspektiv kan innebära även om det finns olikas slags genusforskare. Redaktörernas översyn är också här en instans om osäkerhet skulle uppstå, något som dock sällan hänt. Förutom att genusforskaren i GREDA ska vara lägst doktorand formuleras inga uttryckiga kriterier för medverkan i basen, detta till skillnad från expertdatabasen ConnectCP som på sin webbplats har ett antal formulerade kriterier för vilka som kan registrera sig och också kan efterfråga referenser.⁹

Då forskarna själva ansvarar för det som läggs in i basen, via ett särskilt registreringsformulär, varierar således den information som ges om respektive forskare. I basen finns dock en fast ram av rubriker där den enskilde kan välja att lägga in något eller inte. En liknande uppbyggnad har också den kulturpolitiska databasen ConnecCP. De båda databaserna liknar varandra på så sätt, förutom att ConnectCP inte tycks ingå i ett system av baser såsom GREDA. De fasta rubrikerna är få, namn, disciplin, presentation (den egna presentationen i löpande text) e-post, länk till KVINNSAM, och egna länkar till eventuell hemsida, institution och avhandling i fulltext. Basen är således föredömligt enkel och överskådlig. Genom det

⁹ Se Criteria for inclusion/Terms and conditions på ConnectCP:s webbplats, <http://www-connectcp.org/profiles/submit.php?lang=en>

databasprogram som använd för basen kan också en mängd statistik tas fram över forskarna, kön, ålder, ämnestillhörighet, antal disputerade och så vidare.

Basen är uppbyggd med hjälp av databasprogrammet PostgreSQL, ett så kallat open sourcesystem.¹⁰ Basen utarbetades och togs fram som ett samarbete mellan bibliotekarierna vid KvinnSam och driftstekniker vid Göteborgs universitetsbibliotek. Bibliotekarierna gjorde en kravspecifikation som datasupporten genomförde. Arbetstiden för själva uppbyggandet av basen kan beräknas till cirka 2 månaders heltidstjänstgöring för en bibliotekarie och drygt 2 månader för en tjänstgörande IT-tekniker. I praktiken delades bibliotekariarbetet på flera personer. Därtill kommer den tid för informationsspridning och marknadsföring av basen som tog en del resurser initialt. Det löpande arbetet är något svårt att avgränsa men de intervjuade bibliotekarierna vid KvinnSam räknar med ungefär två veckors heltidsarbete per år, men då utspritt över året. Det rör sig då om den förhandsgranskning som bibliotekarierna vid KvinnSam gör av allt registrerat material innan publicering. Förutom granskningen lägger bibliotekarierna till ämnesord till posterna. Den tekniska supporten består främst av underhåll och uppgradering av system och program.

Open source programmet PostgreSQL valdes på grund av tidigare erfarenhet inom Göteborgs universitetsbibliotek av just detta program. Detsamma gäller programmet för webbapplikationen av databasen, Roxen, ett numera kommersiellt system från början utvecklat vid Linköpings universitet.

Fördelarna med PostgreSQL är att det är fritt och gratis, samt att det är förhållandevis väl utvecklat. Nackdelarna med ett open source program enligt Strark är att support kan vara svårt att erhålla om det uppstår fel. Ett open source program drivs och utvecklas ju av ett "community" där just systemutveckling kan utgöra en brist om programmet är föga spritt. Detta gäller dock inte PostgreSQL som har ett stort antal användare världen över. Vid val av system bör man alltså tänka på faktorer som, hur använt och spritt programmet är, vad det får kosta, samt på systemutvecklingsaspekter.

¹⁰ se www.postgresql.org/

Fulltextpublicering i digitala arkiv – exemplet BADA vid Högskolan i Borås

Elektronisk publicering och digitala arkiv¹¹ är något som universitets- och högskolebibliotek arbetar intensivt med sedan några år tillbaka. BADA (Borås akademiska digitala arkiv) som produceras av Högskolan i Borås bibliotek är ett exempel på ett sådant arkiv som kommer att beskrivas lite närmare här. Under hösten 2009 lanserades också Swepub, ett nationellt samarbete mellan landets olika digitala arkiv på svenska universitets- och högskolor. Tjänsten ger tillgång till akademisk forskning genom publicerade avhandlingar, rapporter, uppsatser, artiklar med mera i fulltext genom elektronisk publicering i webbformat (pdf)¹² Alla referenser i basen är dock inte i fulltext. I BADA utgjordes våren 2009 endast cirka 10% av allt material fulltext. En strävan finns dock generellt att kontinuerligt öka andelen fulltextmaterial.¹³

Skälen till att universitets- och högskolebiblioteken i Sverige satsar på elektroniska arkiv över det egna lärosätets publicering kan sägas vara flera. Att tillgängliggöra kunskap och informationsresurser är ju en primär uppgift för alla bibliotek och att ge spridning åt det egna lärosätets vetenskapliga publicering måste ses som en huvudsaklig uppgift för högskolebibliotek, både som service till användare av bibliotekets resurser, men också av ekonomiskt-strategiska skäl. Priset på de kommersiella tidskriftsdatabaser i fulltext som finns på marknaden ökar alltmer, samtidigt som den tekniska utvecklingen nu gjort att det inte är någon större sak att själv skapa arkiv för elektroniskt bevarande och spridning, också av dokument i fulltext för webbpublicering. En aspekt av detta, som BADA använder sig av, är att ge varje dokument fast URL-adress, som kan behållas även om till exempel den server som arkivet lagras på ändras eller flyttas. Man kan också notera att både SUHF och Vetenskapsrådet har engagerat sig i frågan om elektronisk publicering och att rekommendationer finns riktade till alla svenska universitet och högskolor att anta publiceringspolicys som går ut på publicering av den egna forskningen i öppna och fritt tillgängliga digitala arkiv.¹⁴

¹¹ Ett digitalt arkiv kan sägas vara en databas som både långsiktigt bevarar elektroniska dokument och tillgängliggör dessa genom webbpublicering. BADA beskrivs på den egna webbplatsen som en ”fritt tillgänglig och sökbar forskningsdatabas”.

¹² Se Swepub.se, www.ub.gu.se/swepub.se/

¹³ Från intervju med Sofia Arvidsson, bibliotekarie vid Högskolans bibliotek i Borås, 15 april 2009

¹⁴ se Policy för publicering vid Högskolan i Borås, Förslag och beslut, Högskolan i Borås, Biblioteks & läranderesurser 2007 (Dnr 394-07-10), en policy formulerad i enlighet med den så kallade Berlindeklarationen ”Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities”, www.zim.mpg.de/openaccess-berlin/berlin_declaration.pdf

BADA-projektet startades upp med extra ekonomiska medel 2006-2008, som omfattade sådant som planering, utbildning av personalen gällande systemet, teknisk uppstart och så vidare. Sedan 2008 ingår verksamheten i det ordinarie arbetet på biblioteket. Det finns också en styrgrupp centralt på Högskolan i Borås för systemet.

Hittills har registreringen av varje institutions samlade publicering under året skett via en ”mellanhand” på respektive institution, vanligtvis forskningssekreteraren. Framöver är det dock tänkt att varje enskild forskare/lärare skall registrera sina egna publiceringar i arkivet, en ordning som startar från och med 2010. Hittills är också registreringen i BADA frivillig vid Borås högskola, något som det inte är vid alla lärosäten. (se till exempel Linköpings universitet som nämnts ovan) Förutom institutionens samlade publicering har man också i BADA skapat utrymme för något man kallar ”särskilda samlingar”. Några av högskolan tidskrifter är till exempel planerad att knytas dit, så även Nordisk kulturpolitisk tidskrift. Det intressanta med att införliva en tidskrifts artiklar i ett arkiv som BADA är dess form av open access-publicering och kopplingen till andra arkiv, projektet Swepub och webben i övrigt med dess olika söktjänster. En vanlig sökning i Google på ett särskilt författarnamn skall på det sättet kunna ge träff i arkiv som BADA.

Registreringen i arkivet sker i ett webbformulär i 7 steg. Endast 5 fält är obligatoriska såsom titel, år, publiceringstyp, ämneskategori och institution, men det finns dock även en lång rad frivilliga fält. Den som vill kan alltså göra sin registrering mycket enkel, och fulltextpublicering är inte ett krav i sig även om det uppmuntras. Ämnesordsindexera sitt dokument göra man i basen med hjälp av en så kallad kontrollerad ämnesordslista (färdigställd på förhand) som är knuten till just projektet Swepub nämnt ovan. Vill författaren ha nyckelord väljs dessa fritt. En granskning av inlagda poster i basen sker av bibliotekets personal i efterhand löpande. Detta tar en viss arbetstid, men inte orimligt mycket.

Ett problem som Arvidsson på biblioteket nämner är att nå ut med information om det digitala arkivet till berörda forskare och lärare, samt att allmänt höja medvetenheten om vad fulltextpublicering i ett digitalt arkiv innebär och vilka fördelar det kan ge. Ofta blir det fråga om en parallellpublicering, till exempel i någon kommersiell tidskrift och BADA samtidigt, och särskilda avtal kan och ska skrivas om detta. Arvidsson bedömer medvetenheten hos forskarna om detta som fortfarande generellt låg, men tror på att nå fram med information som kan appellera till forskarnas egenintresse av att publicera sig i open access.

Det program som BADA baseras på kallas Dspace vilket är ett open-sourcesystem utvecklat vid MIT (Massachusetts Institute of Technology) i samarbete med Hewlett-Packard.¹⁵ Just den programvaran används av flera högskolor i Sverige, just för digitala arkiv, exempelvis Malmö Högskola, Göteborgs universitet och Karolinska institutet, förutom Högskolan i Borås. Ett visst samarbete finns mellan de bibliotek som använder Dspace. Det finns också betalsystem med samma funktioner. Uppsala universitetsbibliotek använder till exempel ett betalsystem, DIVA. Lunds universitet har byggt ett eget utvecklat system. Tekniskt finns det alltså olika lösningar, men man kan konstatera att open-sourcesystem används i viss grad på svenska universitets- och högskolebibliotek för databaser.

Det finns vissa positiva respektive negativa erfarenheter som min informant på högskolebiblioteket i Borås kan beskriva när det gäller BADA och användandet av systemet Dspace.

Dspace är ett bra system för långtidsbevarande menar Sofia. Som redan beskrivits ovan så har alla poster i databasen unika länkar (URL-adresser), det så kallade "handlesystemet" vilket gör arkivet och dess innehåll stabilt oavsett om webbkontexten förändras.

I systemet används också Dublin Core för metadata, vilket är kompatibelt med andra scheman för detsamma.

Dspace och BADA stödjer också något som heter OAI PMH (Open Access Initiative) vilket gör systemets innehåll öppet och tillgängligt via många andra söktjänster på webben utöver det egna. Söks information på till exempel Google, så kan poster i BADA komma upp där som sökträffar. Detta sistnämnda är en viktig punkt i relation till eventuellt samarbete med något digitalt arkiv för dokumentationen av den kulturpolitiskt relevanta forskningen.

En negativ erfarenhet med programmet är nivån på det tekniska kunnandet som krävs för installation. Dspace är ett så kallat "out of the box" system vilket innebär att det ska vara klart att bara öppna och använda, men Sofia bedömer att systemet kräver ganska mycket tekniskt kunnande både för installation och underhåll. Vid användning vill man till exempel gärna göra egna lokala anpassningar. En person med systemkunskaper, kunnande i programmering och databashantering på systemteknisk nivå krävs, förutom då till exempel en bibliotekarie som kan ha synpunkter på databasens struktur och sökmöjligheter utifrån användarens perspektiv (utöver basens ämnesinnehåll).

¹⁵ För mer information om Dspace, se www.dspace.org/

Biblioteket i Borås har också fått in synpunkter från användare på *sökmöjligheterna* i BADA, vilket generellt är en punkt att tänka extra kring. Att söka i en databas bör vara så enkelt som möjligt för användaren, samtidigt bör möjligheter till mer avancerade eller preciserade sökningar finnas.

Bibliografiska databaser – exemplet NCOM

Nordicoms dokumentationsverksamhet kan på flera sätt framstå som den utopiska förebilden för en tänkt framtida infrastruktur för den kulturpolitiska forskningen. Nordicom har en väl utvecklad organisation för sitt dokumentationsarbete (se tidigare avsnitt) som inkluderar ett samarbete mellan alla de nordiska länderna. Dokumentationen består av egen publikationsverksamhet i form av tidskrifter, Nordicom Information och Nordicom Review, antologier och monografier, ansvarar för mediestatistik, samt flera forskningsdatabaser. Denna verksamhet går dock långt utöver i omfattning i jämförelse med de förslag som skissas för den kulturpolitiskt relevanta forskningen i den här rapporten. Nordicoms verksamhet baseras också på en helt annan ekonomi än vad vi i dagsläget kan bedöma som rimligt för dokumentationen för kulturpolitiskt relevant forskning i Sverige.

Den databas som Nordicom arbetat med sedan 1975, NCOM: Nordiske medie-forskningspublikationer är en traditionell bibliografisk databas med information om publikationer i form av artiklar i tidskrifter, antologier, monografier, konferenspapers och så vidare.¹ Basen innehåller c:a 40 000 poster och omfattar åren 1975 till 2006 då uppdateringen upphörde i basen. De senaste åren har Nordicom arbetat med en helt ny ”superdatabas” där man ska kunna söka på projekt, publikationer, institutioner och forskare; NCOM Nordicoms Database on Nordic Media and Communication. I denna bas är det planerat att den gamla bibliografiska databasen ska ingå som en del. I viss mån skall den nya basen också bygga på självregistrering från forskarna själva. I nuläget omfattar basen 1200 nordiska forskare, kortfattad information om cirka 1000 pågående forskningsprojekt och 450 institutioner. Utöver det också cirka 850 publikationer utgivna från och med 2007 och framåt.

Utöver dessa databaser arbetar Nordicom med något de kallar ”forskningsöversikter” årsvis. Bearbetade data om forskningsprojekt, beviljade forskningsanslag och doktorsavhandlingar har tidigare årsvis publicerats i ett nummer av Nordicom Information. Från och med år 2009 kommer denna information att i stället redovisas enbart på Nordicoms webbplats i form av pdf-filer för respektive nordiskt land.

När det gäller databasverksamheten är det alltså tydligt att Nordicom velat bredda innehållet i de databaser de driver och erbjuder, från traditionell bibliografisk information om publikationer till information om både pågående forskningspro-

jekt, beviljade anslag, enskilda forskare och forskningsinstitutioner. Att det kan finnas intresse för även dessa typer av data i sammanställd form är något att inspireras av oavsett vilket typ av dokumentation eller eventuell databas man satsar på för den kulturpolitiskt relevanta forskningen. Vad dock Nordicom inte givit sig in på i samband med uppbyggandet av den nya basen är elektronisk publicering i fulltext. Inte heller är integreringen av den gamla bibliografiska databasen i den nya helt genomförd, vilket gör det något svårt att i dagsläget få full överblick i hur NCOM kommer att te sig. Är fulltextpublicering ett intressant alternativ får man alltså söka förebilder på annat håll.

Bibliografiska databaser – exemplet Kulpol

En av utgångspunkterna för denna utredning och rapport är att bedöma den verksamhet som redan existerar inom Centrum för kulturpolitisk forskning och SweCult vad gäller dokumentation och överblick över den kulturpolitiskt relevanta forskningen. En av de saker som Centrum under flera år arbetat med mer eller mindre är databasen Kulpol.¹⁶ Projektet med Kulpol startade redan 1997 och basen har bytt gränssnitt flertal gånger och är nu webbaserad och tillgänglig fritt och gratis. Basen är också integrerad i det utbud av databaser som biblioteket vid Högskolan i Borås ger.

Kulpol är en bibliografisk databas som också ger länkar till fulltextmaterial i de fall sådan finns för det aktuella dokumentet. Katalogiseringen av material är syntetiserad med Libris standarder för sådant och sökmöjligheterna liknar det brukliga för bibliografiska databaser, med funktioner både för fritextsökning liksom mer preciserade sökningar. Det speciella med Kulpol är som redan nämnts den noggranna ämnesindexeringen av varje enskild post, med ämnesord ur en ämnesordlista som skapats särskilt för denna bas, vilket sker manuellt. Denna indexering möjliggör i hög grad specialiserade sökningar på ämnen och ämnesområden inom kulturpolitikområdet som andra baser, såsom LIBRIS inte alls ger på samma sätt. Basen innehåller referenser till olika typer av dokument, från avhandlingar, facklitteratur i allmänhet, tidskriftsartiklar från för området relevanta tidskrifter, samt offentligt tryck. Basen har också i princip en nordisk gränsdragning för sitt innehåll, men vissa utblickar i den internationella forskningen. Denna utgångspunkt var given redan från starten och motiveras främst av hur det kulturpolitiska forskningsområdet ser ut, med täta och vitala kontakter mellan de olika nordiska länderna, något som också är av vikt att bevara för framtiden.

¹⁶ se www.hb.se/wps/portal/ - Bibliotek/Söka information/Databaser

Problemet med baser som Kulpol är att de är dyra att producera jämförelsevis. Någon undersökning av användningen av basen är inte gjord, men de förfrågningar som tidigare då och då inkom till Centrum vad gäller referensfrågor har numera upphört i stort sett helt. Inom den bibliotekarieutbildning som Institutionen för biblioteks- och informationsvetenskap ger har dock Kulpol i vissa kurser utgjort en resurs både för undervisningen och vissa studenter som skrivit uppsatser inom området kulturpolitik.

De senaste två åren har ingen uppdatering eller inmatning av material gjorts i Kulpol. Om arbete ska återupptas med basen får man tänka på några saker. Vikten av teknisk support när det behövs får för det första inte förringas. Detta har ständigt varit ett bekymmer vad gäller just arbetet med denna bas och olika ad hoc-lösningar har använts. I uppbyggningsskedet var personal från dataavdelningen vid Högskolan i Borås involverad vilket fungerade väl. I senare skeden har särskilda datatekniker anställts tillfälligtvis för att hjälpa till med teknisk uppdatering. När dessa personer sedan försvunnit och problem har uppstått har supportfrågan återigen varit ett problem. För det andra är det viktigt att sprida information om databasen. Detta är dock inte något specifikt för just Kulpol utan gäller ju oavsett vilka aktiviteter man väljer för dokumentationen. För det tredje bör den person som arbetar med en dylik bas ha de rätta kunskaperna. Det krävs både kunskaper om den kulturpolitiska forskningen och kulturområdet som sådant, liksom kunskaper om databasers uppbyggnad, förutom det tekniska kunnandet. Att hitta alla tre kunskapsområdena hos en och samma person bedömer vi som svårt, däremot är samarbetet mellan en i typfallet bibliotekarie med intresse för och kunskaper om den kulturpolitiska forskningen och tekniska support av allra största vikt, oavsett vilken eventuell databaslösning man väljer. Den utbildning som Institutionen för biblioteks- och informationsvetenskap ger i Borås är en bra bakgrund för att klara detta arbete väl.

Sammanfattning databaser

Utifrån resonemanget ovan vill vi lyfta fram följande. Den redan existerande databasen Kulpol är en gedigen databas med ett innehåll med hög relevans för det område som här utreds. I relation till de resurser som krävs för uppbyggnaden och underhållet kan man dock ställa frågor kring dess användning och nytta i dagens medievärld. Särskilt med tanke på vilka som har mest nytta av att kunna söka kulturpolitisk material på det sätt databasen erbjuder. Resursfrågan kring basen har också varit ett problem de senaste åren, liksom möjligheterna till att få kontinuerlig teknisk support vid Högskolan i Borås. Om arbetet skall återupptas med Kulpol måste resursfrågan lösas mer beständigt. Väljs någon annan databaslösning framöver kan och bör Kulpol återanvändas på något sätt. Basens ämnesordslista

kan till exempel vara användbar, liksom de referenser som redan matats in. Att bygga upp en dokumentation utifrån en norsdisk bas i stället för svensk är också något som vi bedömer som både rimligt, viktigt och intressant. Detta kan dock vara en resursfråga.

Vill man arbeta med att bygga upp databaser är också den tekniska supporten avgörande. Detta måste tas med i både resursberäkningar och personalplanering. Att tänka på är att den tekniska supporten måste vara kontinuerlig, tillgång till support måste finnas tillgänglig över tid, även om arbetsinsatsen när väl basen är uppbyggd kan förväntas bli ganska låg. Det är i uppbyggnadsskedet som det tekniska kunnandet är av störst betydelse.

Att samarbeta med bibliotek där andra databaser byggs upp är också intressant. Att till exempel gå in i ett samarbete med det digitala arkivet BADA i högskolebiblioteket i Borås skulle till exempel ge tillgång till de sökmöjligheter som detta arkiv ger utåt mot andra sökmotorer och dylikt via webben. Den öppenhet och eventuella synlighet som detta medför utåt mot potentiella användare ser vi som angelägen.

Utifrån resonemanget ovan över vilka behov som finns och hos vilka grupper av en utökad överblick över den svenska kulturpolitiskt relevanta forskningen bedömer vi i första hand en *forskardatabas* liknande GREDA som intressant för existerande behov. Genom en sådan kan intresserade från framför allt praxisfältet snabbt få kontakt med forskare med olika forskningsinriktningar och specialkunskaper. Att som GREDA kunna koppla forskardatabasen till en bibliografisk bas vore intressant, och här kan man tänka sig både existerande resurser såsom LIBRIS, men även kanske Kulpol? Om en forskardatabas av detta slag blir norsdisk i stället för svensk, vilket vi förordar, kan detta också fungera som stärkande av det nordiska samarbetet. För forskarsamhället självt är kanske en forskardatabas av mindre intresse av den anledning att området är så pass litet att kännedom om vilka forskare som finns ändå uppnås om man är aktivt medverkande i sådant som konferenser, seminarier och liknande. Som vi kommit fram till ovan är det inte forskarnas eget behov av överblick över sitt forskningsområde som är av störst intresse här utan praxisfältets, samt kontakterna mellan forskning och praxisfält.

Tekniskt sett så har redogörelsen ovan visat att det finns ett utbud av databasprogram i form av open-source system som kan vara lämpligt att använda även i vårt fall. Det finns också en erfarenhet gällande användningen av sådana system och program inom svenska universitet och högskolor som man kan ta lärdom av. Erfarenheten från Borås högskola att sådana system kan kräva relativt mycket tekniskt arbete även om de ska vara ”färdiga att använda” bör man ha i åtanke. I både GREDA och BADA som beskrivits ovan skall forskarna/lärarna själva vara de som registrerar information i baserna. Även om man kan diskutera

medvetenheten om och viljan att göra detta, kan utvecklingen generellt sägas gå åt detta håll. Det gäller att hitta tillräckligt stark motivation för den arbetsinsats som krävs. *Enkelhet* är också ett av nyckelorden i det här sammanhanget, både gällande sökmöjligheterna för potentiella användare, liksom för dem som skall mata in information i databasen. Både GREDA och BADA har löst det senare genom att ha några få uppgifter som obligatoriska, tillsammans med möjligheter till mer djupgående information för den som så önskar.

Det finns också juridiska aspekter att ta hänsyn till vid skapandet av databaser. Hur komplicerade dessa blir beror generellt sett på val av databastyp. När det gäller fulltextdatabaser och digitala arkiv, såsom exempelvis BADA, aktualiseras upphovsrättsliga frågor. Dessa löses ofta genom att avtal skrivs mellan den publicerade författaren och den som driver arkivet eller fulltextdatabasen. Dessa avtal formulerar till exempel sådant som rätten till dubbel publicering av texter. (i både en elektronisk tidskrift och i ett digitalt arkiv som BADA, eller både i tryckt form och elektroniskt i arkivet.) Enskilda författare kan också ansluta sig till en creative commons-licens och därigenom själv bestämma i vilken grad och hur den publicerade texten får användas och spridas. För en forskardatabas blir dylika frågor inte lika aktuella. Medverkan i en sådan databas är helt frivillig, och i den mån publicerade fulltexter av till exempel artiklar, forskningsprojekt och avhandlingar ingår i databasen kan också detta vara på frivillig grund, och kan dessutom ordnas i form av länkar till publicerat material i redan befintliga digitala arkiv, elektroniska tidskrifter och så vidare. Att detta sker på ett upphovsrättsligt korrekt sätt bör då i första hand vara den enskilda forskarens ansvar. Om detta behöver regleras särskilt kan avtal vara en väg även här. Att övervaka det inte olovligt länkas till upphovsrättsskyddat material skapat av *andra* än de som ingår i basen är dock ett ansvar som också tillkommer tillhandahållaren, det vill säga den som driver basen i fråga.

När det gäller den hantering av personuppgifter som en databas innebär finns det grundläggande regler att förhålla sig till i personuppgiftslagen. En databas utgör i personuppgiftslagens terminologi en ”strukturerad samling av uppgifter” som ordnats på sådant sätt att ”sökning eller sammanställning av uppgifterna påtagligt underlättas”. Detta betyder att lagen i sin helhet gäller den hantering av uppgifter som databasen utgör. De paragrafer som särskilt aktualiseras är 9 § om grundläggande krav på behandling av personuppgifter, 10 § om samtycke och 23 § angående informationsskyldighet för den som samlar in personuppgifter. För bibliografiska databaser och bibliotekskataloger i allmänhet brukar inte något samtycke samlas in från de personer vars personuppgifter figurerar som författarnamn och upphovsmän/kvinnor till verk. Dessa uppgifter anses för det första redan vara offentliggjorda i och med att man publicerat en text, dessutom kan en bibliografisk databas eller bibliotekskatalog falla under ett undantag i 10 § personuppgiftslagen om ”arbetsuppgift av allmänt intresse” vilket kan omfatta bland annat forskning

och statistik. För en specifik forskardatabas inom ett ämnesområde ter det sig något annorlunda. Att lägga in sina personuppgifter i en dylik databas är som redan nämnts helt frivilligt. Likväl kan det vara en fördel att inhämta ett samtycke till att personuppgifter registreras i samband med att författaren/forskaren lämnar uppgifterna. Samtidigt kan information ges om hur uppgifterna hanteras i basen och dess administration. Då uppfylls både samtyckeskravet och informationskravet i lagen. I 9 § om grundläggande regler finns vidare en ändamålsparagraf, ”personuppgifter får bara samlas in för särskilda, uttryckligt angivna ändamål” och sedan inte behandlas på något sätt som strider mot detta ändamål. Det finns också en viktig regel om att personuppgifter inte får sparas längre tid än vad som är nödvändigt. I fallet med en forskardatabas kan detta bli aktuellt om utifall basen läggs ner eller förändras på ett radikalt sätt. Vad händer då med de insamlade uppgifterna? Detta bör de medverkande informeras om på förhand och praktiskt kan detta lösas genom att information läggs ut i själva databasen, som sedan den medverkande uppmanas ta del av innan registrering av uppgifter.

Slutligen finns det även upphovsrättsliga frågor som kan aktualiseras om databasen KULPOL på något sätt återanvänds. Databaser omfattas av upphovsrätt genom det så kallade katalogskyddet i 5 kap. 49 § URL. Så länge inte basen kan utnyttjas eller förändras av någon annan än den ursprungliga framställaren är detta inte något problem. Frågorna uppstår om databasen övergår till annan aktör för att återanvändas i annat sammanhang. Om detta blir aktuellt gällande KULPOL får frågan utredas närmare.

Tänkbara scenarier för kulturpolitikforskningens infrastruktur

I följande avsnitt skissar vi på några olika förslag på hur dokumentation och informationsspridning av den kulturpolitiskt relevanta forskningen kan vidareutvecklas i enlighet med ett antal olika scenarier, från minimilösningar till maximal lösning. I rapportens avslutande del diskuterar vi sedan de särskilda punkter vi vill lyfta fram utifrån redovisningen, samt ger vår rekommendation för hur man kan gå vidare med utvecklandet av en stark infrastruktur för kulturpolitikforskningen i Sverige.

Utgångspunkt:

Behålla och utveckla det som redan finns inom SweCult och Centrum för kulturpolitisk forskning. Existerande forskningsmiljö i Borås och Linköping, *Nordisk kulturpolitisk tidskrift*, återkommande konferenser, webbplaster och *KulturSverige*.

Detta ser vi som ett minimum vad gäller dokumentation, kommunikation och informationsspridning vad gäller den kulturpolitiskt relevanta forskningen i Sverige. Förslaget är ett ”status quo förslag” och innebär inga ekonomiska satsningar utöver det som redan existerar, dock heller några neddragningar! Vi se det som ytterst viktigt att det som redan existerar av infrastruktur måste ges resurser att bibehållas.

Utifrån nuvarande nivå kan framförallt samarbetet utvecklas mer mellan SweCult och Centrum för kulturpolitisk forskning vad gäller t ex konferenser och seminarier. Tidskriften kan fortsätta att ges ut på nuvarande nivå, samt de respektive webbplatser som de båda institutionerna har kan underhållas löpande men sporadiskt. Forskningsöversikten *KulturSverige* kan ges ut vartannat år.

Vilka resurser krävs för detta? Att nuvarande resursnivå tryggas för de både SweCult och Centrum för kulturpolitisk forskning.

Vidareutveckling 1 a, som ovan samt:

Nyhetsbrev – elektroniskt eller på papper/eller både och

Aktiv gemensam webbplats/portal som uppdateras med nyheter.

Som en något vidareutvecklad minimilösning ser vi samma som ovan, men med tillägget av ett nyhetsbrev, i enbart elektronisk form eller också i pappersversion, samt att någon typ av gemensam webbplats eller portal skapas för SweCult och Centrum för politisk forskning. Alternativt kan de båda webbplatserna uppdateras. Det viktigaste i förslaget är att webbplatserna uppdateras mer kontinuerligt än idag, samt att innehållet hela tiden är aktuellt och relevant med aktuell information om nya publikationer, konferenser, seminarier och andra intressanta händelser vad gäller kulturpolitiska frågor. Ett nyhetsbrev och kontinuerligt uppdaterad webbplats kan på olika sätt också komplettera varandra.

Ett elektroniskt nyhetsbrev är det vi i första hand ser, men fördelarna med en pappersversion är många. I dagens informationsflöden på webben är ett pappersutskick med ett nyhetsbrev något utöver det vanliga och får därför på sätt och vis extra uppmärksamhet (jämför till exempel Mimers nyhetsbrev Mimerbladet!) Ett nyhetsbrev i pappersform har också fördelen att det kan spridas i flera ex på arbetsplatser och bibliotek. Det tidigare gratis utskickade Kulturpolitiskt nyhetsbrev i pappersform hade en stor prenumerantkrets på olika bibliotek, där brevet ofta

lades ut bland övriga tidskrifter/material i biblioteket. Nackdelen med pappersformat är naturligtvis kostnaden för tryckning och postutskick.

Vilka resurser krävs för detta? En cirka 20 – 30 % tjänst som dokumentalist, webbredaktör eller liknande. Önskas nyhetsbrev i pappersform tillkommer kostnader för tryckning och utskick.

Vidareutveckling 1 b, utgångspunkt + vidareutveckling 1 samt:

Utarbetade *länksamlingar och sökguider* till forskningen i redan existerande databaser och webbresurser. Sådana behöver uppdateras kontinuerligt, samt spridas till berörda.

Arbete med *sociala nätverk och nya sociala medier* såsom blogg, Facebookgrupp eller annat.

Grunden för att skapa länksamlingar och sökguider är att kulturpolitisk relevant forskning i och för sig kan sägas vara dokumenterad i och med förekomsten av redan existerande databaser, men att denna forskning är splittrad och kan vara svår att både få överblick över och att hitta fram till. Rollen i denna lösning skulle således vara mer vägledande i stället för uppbyggande vad gäller den dokumenterade forskningen som redan finns. Hur dessa länksamlingar och sökguider skulle byggas upp får vidare utredas.

Att arbeta med sociala nätverk är en naturlig del av att både få överblick över forskningen, men också att bygga upp en infrastruktur för denna forskning och driva den framåt. Aktiviteter som dessa är del av forskningssamhället, även genom sådan som återkommande forskningskonferenser. Kontakterna mellan forskarvärlden och det praxisfält som forskningen handlar om behöver generellt också stärkas och här är det av stor vikt att även utnyttja de nya sociala medier som växt fram under senare år. Det kan handla om sådan som aktiva webbplatser/portaler som redan nämnts ovan, en blogg eller Facebookgrupper. Oavsett vilket medium man använder är det angeläget att snabbt kunna nå ut till så många som möjligt med information, samt att vara synlig i sammanhang där människor redan är och kommunicerar.

Vilka resurser krävs? Minst en *halvtidstjänst* som dokumentalist (eller liknande) Vederbörande bör ha goda kunskaper i hur man söker information via databaser och på webben, liksom kunskaper om den kulturpolitiska forskningen i Sverige liksom i Norden och internationellt.

Önskas nyhetsbrev och sökguider i pappersform tillkommer kostnader för tryckning och utskick.

Vidareutveckling 2 a, utgångspunkt och vidareutveckling enligt ovan samt:

Arbete med *egen databas* i någon form. Forskardatabas, projektdatabas, bibliografisk databas eller en kombination av dessa.

Vilka resurser krävs? En *heltidstjänst* (eller 75%) som dokumentalist (eller liknande) vid SweCult och/eller Centrum för kulturpolitisk forskning. Den anställde bör ha en kombination av kunskaper angående dokumentation, webbpublicering, databaser samt den kulturpolitiska forskningen. Likaså vara intresserad av att arbeta med informationsverksamhet, skriva nyhetsbrev, samt arbeta med nätverk och nya sociala medier inom det kulturpolitiska området.

Utöver detta krävs och initialt en större insats i form av teknisk support av personkunnig i databasteknik, webbpublicering, viss programmering med mera. Samarbetet mellan dokumentlisten och den tekniska supporten är extra viktig och central i uppbyggningsskedet av databasen. Därefter krävs även möjligheter till kontinuerlig teknisk support vid behov.

Önskas nyhetsbrev och sökguider i pappersform tillkommer kostnader för tryckning och utskick.

Vidareutveckling 2 b, utgångspunkt och vidareutvecklingar ovan samt:

Kraftig vidareutveckling av hela infrastrukturen i form av samarbete mellan SweCult och Centrum för kulturpolitisk forskning. *Konferenser och seminarier, kontaktskapande och nätverkande* mellan framför allt forskare och praktiker, *tidskrift och nyhetsbrev, nätverk via nya sociala medier, databas*, samt utveckling av *publiceringsverksamheten* i form av *forskningsöversikter, statistikproduktion och skriftserie*. Likaså kan arbetet omfatta utarbetade av workshops och kursdagar för praktiker.

Vilka resurser krävs? En *heltidstjänst* (eller 75%) som dokumentalist (eller liknande) vid SweCult och/eller Centrum för kulturpolitisk forskning. Den anställde bör ha en kombination av kunskaper angående dokumentation, webbpublicering, databaser samt den kulturpolitiska forskningen. Likaså vara intresserad av att arbeta med informationsverksamhet, skriva nyhetsbrev, samt arbeta med nätverk och nya sociala medier inom det kulturpolitiska området, samt utveckla kursverksamhet-/kursdagar

Utöver detta krävs och initialt en större insats i form av teknisk support av personkunnig i databasteknik, webbpublicering, viss programmering med mera. Samarbetet mellan dokumentlisten och den tekniska supporten är extra viktig och central i uppbyggningsskedet av databasen. Därefter krävs även möjligheter till kontinuerlig teknisk support vid behov.

Förutom resurser till en heltidstjänst kan ytterligare resurser krävas för kostnader kring utökad publiceringsverksamhet, seminarier och konferenser och så vidare.

Önskas nyhetsbrev och sökguider i pappersform tillkommer kostnader för tryckning och utskick.

Avslutning och slutsatser

Kulturpolitiskt befinner sig Sverige idag på många sätt i ett läge präglad av förändring. Å ena sidan förändras kulturlivet hastigt. Å andra sidan befinner sig också delar av myndighetsstrukturen under omorganisation. Delar av det statliga ansvaret kommer att regionaliseras och förberedelserna pågår för inrättandet av en ny myndighet med ansvar för analys och utvärdering. Det senare är särskilt relevant i det här sammanhanget eftersom en sådan myndighet skulle ha störst förutsättningar för att ha överblick över relevant forskning, och, kanske i ännu högre grad, över praktikernas behov av kunskapsunderlag. Den skulle därför vara det lämpligaste alternativet som ansvarig myndighet för de förslag som diskuteras här. Oavsett om själva placeringen av en databas och av andra kommunikationslösningar av praktiska skäl skulle placeras någon annanstans är det viktigt att fastslå att ansvaret lämpligen ligger hos en myndighet som har överblick över användarnas behov. Fram till dess att en sådan myndighet har upprättats anser vi att Statens Kulturråd är den aktör som bäst lever upp till detta krav, inte minst som Kulturrådet redan idag är ansvarig myndighet. Samtidigt är det av vikt att även andra intressenter, såsom SKL och olika forskningsmiljöer, knyts till arbetet, t.ex. i form av referensgrupp.

En fråga som diskuterats i denna rapport är vilket behov som ska fyllas av en utökad och vidareutvecklad dokumentation och kommunikation av den kulturpolitiskt relevanta forskningen i Sverige. *En slutsats vi drar är att praktikernas behov av överblick och information om forskningen på området generellt är större än forskarnas.* Det kulturpolitiska forskningsfältet är relativt litet i Sverige och etablerade centra, kontaktnät och konferenser existerar redan. Hur man skapar och bibehåller dynamiska och starka *kontaktnät mellan forskningen och anknäytande praxisfält* är dock ett ständigt närvarande problem där frågor om överblick över forskningen, dokumentation, informationsspridning och kontaktnät är centrala aspekter. De scenarier som beskrivits ovan är alla exempel på svar som kan ges på denna problematik. Vilken nivå man lägger sig på i satsningen blir en ekonomisk och politisk fråga, alla förslag siktar dock åt samma håll. Att dokumentera och tillgängliggöra forskning, samt skapa varaktiga informations- och kommunikationskanaler mellan forskning och praxisfältets aktörer.

Ytterligare en punkt vi vill lyfta fram är frågan om dokumentationens gränser. Utgångspunkten för vårt uppdrag har varit att utreda förutsättningarna för en nationell överblick över den kulturpolitiska forskningen i Sverige. Vi ifrågasätter dock det intressanta och rimliga i att hålla denna gränsdragning. Hur intressant vore det till exempel med en databas över svensk kulturpolitiskt relevant forskning eller svenska kulturpolitiska forskare, när det nordiska och internationella samarbetet är så centralt inom det kulturpolitiska forskningsfältet? Snarare menar vi att det är av vikt att förstärka detta samarbete på olika sätt.

Är ambitionen att bygga upp någon typ av databas kan inte heller *samarbetet* mellan den som ansvarar för basens innehåll (exempelvis en bibliotekarie eller dokumentalist) och den *tekniska supporten* nog betonas. Om satsningen att bygga upp en databas ska bli lyckosam över tid är teknisk support av IT-tekniker nödvändigt både i uppbyggnadsskedet och för kontinuerlig support om så behövs. Den tekniska utvecklingen går också snabbt och uppgradering av databasprogram och webbgränssnitt är en nödvändighet för ett aktivt dokumentationsarbete över tid.

En springande punkt för ett lyckat databasprojekt av typen forskardatabas är ansvaret för registrering. Många exempel vittnar om att det kan vara svårt att få forskare och andra verksamma inom ett fält att verkligen registrera sig i en forskardatabas. Motivationen kan vara för låg och tröskeln för hög för att det ska ske. Detta talar för att det kontinuerligt behövs någon aktör som arbetar aktivt med basen. En person som sprider information om basen, övervakar registreringar, justerar och gör överväganden kring innehåll och urval. Vi tänker oss att den personen har en för uppgiften lämplig utbildning. Kunskaper om och inblick i både den svenska, nordiska som internationella kulturpolitiska forskningen är en nödvändighet, likaså någon form av bibliotekarieutbildning alternativt erfarenhet av databasarbete och databaskonstruktion.

Det ovan sagda talar för att den institutionella förankringen för ett dylikt databasprojekt, liksom för satsningar på utökad dokumentation överhuvudtaget gällande den kulturpolitiskt relevanta forskningen är av största vikt. Vi menar att en *akademisk miljö i form av en högskole- eller universitetsinstitution* är det bästa alternativet. En närhet till något av de centra som redan finns för den kulturpolitiska forskningen i Sverige, SweCult eller Centrum för kulturpolitisk forskning är en fördel. Personer med för uppgiften lämplig utbildning, erfarenheter och intresse kan också hittas via dessa miljöer och de respektive institutioner de är placerade på. Likaså, om viljan och de ekonomiska möjligheterna existerar, kan ett redan befintligt tekniskt supportsystem på ett universitet eller högskola fungera för ett sådant projekt. Våra exempel har visat på lyckade samarbeten mellan framför allt högskole- och universitetsbibliotek och deras respektive IT-tekniska support.

Vad vi rekommenderar

Utgångspunkt: att bevara det som redan finns inom SweCult respektive Centrum för kulturpolitisk forskningsverksamhet. Detta kan framöver kräva utökade eller nya resurser. Särskilt då till de delar där finansieringen inte är säkrad framöver.

Vidareutveckling, steg 1:

- återuppta nyhetsbrevet, eventuellt också i pappersform
- utveckla en aktiv Webbportal gemensam för SweCult och Centrum för kulturpolitisk forskning
- skapa länksamlingar och sökguides för de kulturpolitiska forskningsresurser som redan finns
- samt arbeta med informationsspridning och nätverk via nya sociala medier såsom till exempel blogg eller Facebook.

Detta kräver resurser i form av en beräknad dokumentalist och/eller webb-redaktörstjänst på 50 %. Kostnader som tillkommer är eventuellt tryckkostnader och porto för nyhetsbrev i tryckt form.

Vidareutveckling steg 2: Som ovan, samt:

- utveckla en forskardatabas
- återanvända materialet i databasen Kulpol om det är möjligt
- utveckla forskningsöversikter samt annan publikationsverksamhet
- utöka samarbetet mellan SweCult och Centrum för kulturpolitik forskning i form av seminarier och konferenser, samt workshops och kursdagar för praktiker.

Kräver resurser i form av 75% tjänst för dokumentalist/bibliotekarie, samt initialt 50 % teknisk support i cirka 2 månader, därefter cirka 5% (eller mindre) för teknisk support vid behov. Mer avgränsade insatser kan behövas vid seminarieverksamhet, konferenser och så vidare.

Käll- och litteraturförteckning

Intervjuer

Intervju med bibliotekarie Sofia Arvidsson vid Högskolebiblioteket i Borås, 15 april 2009

Intervju med bibliotekarierna Berith Backlund och Helena Brännström, samt IT-tekniker Lennart Stark på Göteborgs universitetsbibliotek, 28 augusti 2009

E-postintervju med kompletterande information från bibliotekarie Berith Backlund 29 december 2009

Telefonintervju mer IT-tekniker Lennart Stark på Göteborgs universitetsbibliotek, 24 februari 2010

Samtal med tjänstemän vid kommuner, landsting, intresseorganisationer och statliga myndigheter.

Webbplatser

Centrum för kulturpolitisk forskning, www.hb.se/wps/portal/ - Bibliotekshögskolan-/Forskning/Forskningscentra

ConnectCP, www.connectcp.org/profiles/submit.php?lang=en

Compendium of Cultural Policies and Trends in Europe, www.culturalpolicies.net 2010-02-25.

KvinnSam – Nationellt bibliotek för genusforskning, www.ub.gu.se/

Kulpol, Databas för kulturpolitisk forskning, www.hb.se/wps/portal/ - Bibliotek/Söka information/Databaser

PostgreSQL, www.postgresql.org/

Tryckta referenser

Beckman, Svante & Sten Månsson (2009). *KulturSverige 2009*. Norrköping, Linköpings universitet: SweCult

Europarådet & ERICarts: *Compendium of Cultural Policies and Trends in Europe* (9th edition, 2008)

Harding, Tobias (2007). *Nationalising Culture. The reorganisation of National Culture in Swedish Cultural Policy*. Linköping: Linköpings universitet. (Linköping Studies in Arts and Science No 393)

Lind, Torbjörn (2000). *Sektorsforskningen inom kulturområdet - slutrapport: utredning av HSFR - regeringsuppdrag (Ku 97/711/ka)*, Stockholm: HSFR.

Policy för publicering vid Högskolan i Borås, Förslag och beslut, Högskolan i Borås, Biblioteks & läranderesurser 2007 (Dnr 394-07-10)

Prop. 2008/09:50 *Ett lyft för forskning och innovation*

Prop. 2009/10:3 *Tid för Kultur*

SOU 2009:16 *Kulturutredningens betänkande*.